

Vergide Gündem

Tax Agenda

Kasım / November 2019

Vergi paketi = Yeni vergiler ve vergi artışları

Abdulkadir Kahraman

Limited şirketten tahsil edilemeyen vergi borçlarının ortaklardan tahsili için öncelikle kanuni temsilcinin takibi şart değil

Serkan Başyurt

English translation

Alumni Söyleşileri "Şeyda Oltulu"

Gümrükte Gündem

Sercan Bahadır

Çalışma Hayatında Gündem

Dr. Hakkı Demirci

Dünyadan Vergi Haberleri

Elif Karaca

Sirküler indeks

Vergi takvimi

Pratik bilgiler

Practical information

Building a better
working world

Vergi paketi = Yeni vergiler ve vergi artışları

Vergi paketinin detaylarına geçmeden önce, 10 Ekim 2019 tarihli mükerrer Resmî Gazete ile yayımlanan 2020 -2022 dönemi “Orta Vadeli Mali Plan”daki bütçe gelirlerine ilişkin temel politikalara bakmakta fayda var. Planda politikalar şu şekilde açıklanıyor:

- ▶ Vergisel teşviklerdeki mükerrerlikler ve etkin olmayan vergisel teşvikler (diğer deyişle vergi harcamaları) kaldırılacak,
- ▶ Vergide adaleti açısından etkin olmayan “istisna, muafiyet ve indirimler” aşamalı olarak kaldırılarak daha geniş bir vergi tabanına erişilecek ve daha sade bir vergi mevzuatına sahip olunacak,
- ▶ 2020 ila 2022 yılları arasında vergi alacaklarına ilişkin yeniden yapılandırmaya gidilmeyecek (vergi affı düzenlemeleri yapılmayacak),
- ▶ Vergi incelemelerinde sektör incelemeleri ve e-denetime ağırlık verilecek,
- ▶ Birden fazla konut alımında vergileme ve kredi kullanımına ilişkin düzenleme ve uygulamalar üretken olmayan yatırımların cazibesini azaltmak üzere gözden geçirilecek,
- ▶ Kayıt dışı ekonomi, vergi kayıp / kaçağı ile mücadelede elektronik veya dijital teknolojilerinin kullanımı yaygınlaştırılacak,
- ▶ Lüks ve/veya ithal yoğunluğu yüksek ürünler listesi güncellenerek vergi düzenlemeleri yapılacak (ÖTV kapsamına yeni mallar alınacak),
- ▶ İmar planı değişikliklerinde kaynaklanan değer artışlarından vergi almak için mevzuat ve uygulama güçlendirilecek,
- ▶ Tapu harçları ve emlak vergisi uygulamalarında vergileme taşınmazların gerçek değerlerine dayandırılarak yeniden düzenlenecek,
- ▶ Vergileme alanında uluslararası kuruluşlarca belirlenen standartlara uyum çalışmalarına devam edilecek,
- ▶ Vergi politika çalışmalarında “enerji tasarrufu sağlanması, iklim değişikliği ve çevre kirliliği ile mücadele edilmesi” göz önünde bulundurulmaya devam edilecek,
- ▶ Tüm vergi hizmetlerinin elektronik ortamda sunulması ve küçük ölçekli mükelleflerin vergi kayıtlarını elektronik ortamda tutması sağlanacak.

Yukarıda açıklanan politikaların mükelleflere ve vatandaşa dokunan tarafı 2020 yılı bütçe çalışmalarının başladığı bu günlerde somutlaşmaya başladı. Nasıl mı? “Dijital hizmet vergisi, konaklama vergisi ve değerli konut vergisi” gibi yeni ihdas edilen ve artan vergiler ile.

Diğer taraftan, aşağıdaki tablodan da görüleceği üzere vergisel teşvikler veya diğer bir deyişle vergi harcamalarının azaltıldığı anlaşılıyor. Bu verilere göre 2020 yılı Bütçe Kanunu’nda vergi harcamalarındaki artış %9,45. Bu bir önceki yıla göre ciddi azalma demek.

	2019	2020*	2021	2022
Harcama (m TL)	178.696	195.590	222.661	251.397
Harcama Artışı	%18,26	%9,45	%13,84	%12,91

* 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi’nden alınmıştır.

Diğer bir deyişle, 2019'da %18,26 oranında artan vergi harcamalarının 2020'de %9,45'te kalmasının ne kadarı "etkin olmayan veya mükerrer teşviklerin" kaldırılmasında kaynaklanıyor? Bu konu başka bir yazı konusu olacak genişlikte. Ancak "Dijital Hizmet Vergisi Kanunu ile Bazı kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi" ile öngörülen değişikliklerin bu azalışta etkisi olmuş olabilir. Çünkü "yeni ihdas edilen ve artırılan vergilerden" beklenen gelir artışının yarattığı baz etkisi ile harcamalardaki artış tek hanede kalmış olabilir.

Şimdi TBMM'ye 24.10.2019 tarihinde sevk edilen ve 30, 31 Ekim ile 1 Kasım 2019 tarihlerinde Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülerek, çok az değişiklikle kabul edilen vergi paketi teklifindeki düzenlemelerin neler olduğuna bakalım.

A. Yeni ihdas edilen vergiler

Teklif ile "dijital hizmet vergisi", "konaklama vergisi" ve "değerli konut vergisi" adları altında 3 yeni vergi mali mevzuatımıza giriyor.

1- Dijital hizmet vergisi

Dijital şirketlerin vergilemesi küresel çapta bir sorun olarak ortada. Türkiye gibi "dijital şirketlerin" pazarı ve bu şirketlere gelir sağlayan kaynak ülkeler ve/veya kullanıcıların bulunduğu ülkeler, kendi pazarlarından elde edilen gelirler üzerinden vergi alma niyetinde. OECD üyeleri dahil, ülkeler tek taraflı vergi düzenlemeleri yapmaya başladı. Bu düzenlemelerin en önemli nedeni uluslararası vergi düzenlemelerinin "fiziki işyeri" esasına göre vergileme yapmasıdır. Bu yapıda "işyeri" yoksa elde edilen kazançları dolaysız vergiler ("gelir veya kurumlar" vergisi) salmak suretiyle vergileme yapılması zor. Bunun için ülkeler, "dijital hizmet vergisi" veya farklı adlar altında yeni vergi ihdas ediyor. Fransa, İtalya ve Hindistan bunu gerçekleştirdi. İngiltere, Avusturya, Çekya ve Polonya'da ise taslaklar hazır.

Teklif'in 1 ila 7'inci maddeleri ile Türkiye de "dijital hizmet vergisi" kervanına katılıyor. Teklif genel olarak AB'nin önerdiği ve Fransa, İtalya gibi ülkelerin dijital hizmet vergisi gibi bir yapıya sahip. Diğer taraftan, Vergi Usul Kanunu'nun "vergi kesenlerin sorumluluğu" ile ilgili 11'inci maddesine eklenen 7 nolu bentle, Gelir Vergisi Kanunu'nun 94'üncü ve Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 15 ile 30 uncu maddelerine eklenen bentler sayesinde halihazırda yurtdışından sağlanan "internet reklam hizmetleri için yapılan ödemeler" %15 stopaja tabi.

Dolayısıyla "dijital hizmet vergisi" Teklif'deki gibi yasalasır ve yürürlükteki %15 stopajı, %0'a indiren bir düzenleme yapılmadığı takdirde hem %15 internet reklam vergisi, hem de %7,5 dijital hizmet vergisi uygulanacak. Buna ilave olarak, Cumhurbaşkanına verilen %7,5 oranını 2 kat artırma yetkisinin kanunilik ilkesi ile ne kadar bağıdaştığı tartışılır. Çünkü %7,5 oranı veya iki kat artırıldığında uygulanacak oranlar "hasıllardan alınan bir vergi için oldukça yüksek".

Düzenlemeye göre, "dijital ortamda sunulan her türlü reklam hizmeti", "sesli, görsel veya dijital herhangi bir içeriğin dijital ortamda satışı ile bu içeriklerin dijital ortamda dinlenmesine, izlenmesine, oynanmasına veya elektronik cihazlara kaydedilmesine veya bu cihazlarda kullanılmasına yönelik dijital ortamda sunulan hizmetler", "kullanıcıların birbirleriyle etkileşime geçebilecekleri dijital ortamların sağlanması ve

işletilmesi hizmetleri" ve bu hizmetlere yönelik dijital ortamda dijital hizmet sağlayıcıları tarafından verilen aracılık hizmetleri" dijital hizmet vergisi kapsamında olacak.

Verginin mükellefi küresel geliri 750 milyon Euro veya muadili yabancı para karşılığı Türk Lirası ve Türkiye'den elde edilen hasılatı 20 milyon Türk Lirası olanlar olacak. Küresel geliri 750 milyon Euro veya muadili yabancı para karşılığı Türk Lirası veya Türkiye'den elde edilen hasılatı 20 milyon Türk Lirasını aşmayanlar dijital hizmet vergisinden muaf olacak. Bu iki eşik aşıldığında aşmayı takip eden dördüncü vergilendirme dönemini takiben vergi mükellefiyeti başlayacak. Eşiklerden biri aşılsa da vergi mükellefiyeti başlamayacak.

750 milyon Euro veya muadili yabancı para karşılığı Türk Lirası eşiği için, UFRS veya TFRS uyarınca konsolide finansal tablolar esas alınacak.

Son olarak "dijital hizmet vergisinin" OECD'nin dijital ekonominin vergilenmesi hakkında uluslararası "uzlaşım" ile kalıcı bir çözüm geliştirmesi durumunda kaldırılmasına ilişkin bir hüküm içermemesi, diğer bir deyişle "geçici olmaması" bir başka sorun olabilecektir. Örneğin, Fransa benzer düzenlemeyi geçici olarak yasalastırmıştır. Ancak Cumhurbaşkanı yetkisi kullanılmak suretiyle vergi oranı "sıfıra" indirilmek suretiyle bu sorun çözülebilir.

"Dijital hizmet vergisi" Kanun'un yayım tarihini izleyen üçüncü ay başında yürürlüğe girecek.

2- Konaklama vergisi

Teklif ile ihdas edilen diğer bir vergi, 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun "İkinci Kısmı"nın "İkinci Bölümü"nde mülga 34'üncü madde altında düzenlenen "konaklama vergisi". TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunda verilen önerge ile madde yeniden düzenlendi. Teklif'in ilk halinde, "konaklama tesislerinde verilen geceleme hizmeti ile bu hizmetten yararlananlara sunulan yeme, içme eğlence, havuz plaj ve termal ve benzeri alanların kullanımı hizmetleri de gibi tüm hizmetler" konaklama vergisine tabi olup oran %2 olarak önerilmişti.

Plan ve Bütçe Komisyonunda verilen önerge ile "otel, motel, tatil köyü, pansiyon, apart hotel, misafirhane ve kamping gibi konaklama tesisleri ile dağ ve yayla evi gibi kırsal turizm tesislerinde verilen geceleme hizmeti" konaklama vergisi kapsamına alınmaktadır. Vergi, konaklama tesisinin türü esasına göre sabit bir tarifeye göre ve kişi başına gecelik olarak hesaplanacak.

Tesis türü	Kişi başı gecelik vergi
5 Yıldızlı otel ve tatil köyleri	18 TL
4 Yıldızlı otel ve tatil köyleri	12 TL
3 Yıldızlı oteller ve belediye belgeli konaklama tesisleri	9 TL
2 ve 1 yıldızlı oteller, pansiyon, motel, apart hotel ve kampingler	6 TL
Butik oteller ve özel konaklama tesisleri	18 TL
Diğer	6 TL

Konaklama vergisi mükellefiyeti belirtilen tesislerde hizmet sunanlar olarak tanımlanmış. Konaklama vergisi KDV matrahına dahil değil.

“Yurtlar, pansiyonlar ve kamplarda öğrencilere”, “12 yaşından küçük çocuklara” ve “karşılıklılık esasında Türkiye'deki diplomatik temsilcilikler, konsolosluklar ve bunların diplomatik haklara sahip mensuplarına ile uluslararası anlaşmalarda vergi muafiyeti tanınan uluslararası kuruluşlar ve mensuplarına” verilen geceleme hizmetleri vergiden istisnadır.

Konaklama vergisi, 1 Nisan 2020 tarihi itibarıyla yürürlüğe girecek.

3- Değerli konut vergisi

Teklif ile Türkiye'deki konut olarak taşınmazlar için “değerli konut vergisi” ihdas ediliyor. Değerli konut vergisinin kapsamına “değeri 5 milyon TL ve üstü taşınmazlar” giriyor. Bu sınırı aşmayan taşınmazlar vergiye tabi değil. Aşan konutlar için 3 farklı tarife öngörülüyor.

Taşınmaz değeri	Vergi oranı
5.000.000 TL ile 7.500.000 TL arasında olanlar	Binde 3
7.500.001 TL ile 10.000.000 TL arasında olanlar	Binde 6
10.000.000 TL'yi aşanlar	Binde 10

Değerli konut vergisi, genel bütçeye geliri olarak kaydedilecek ve mahalli idarelere verilecek payların hesabında dikkate alınmayacak.

“Değerli konut vergisi”, Kanun'un yayım tarihinde yürürlüğe girecek.

B. Gelir Vergisi Kanunu ve Diğer Kanun değişiklikleri

1- Gider Vergileri Kanunu'ndaki döviz alımında BSMV oranı değişikliği

Gider Vergileri Kanunu'nun 33'üncü maddesi değiştirilerek kambiyo işlemlerindeki (döviz alımı) “binde bir” oranındaki vergi, “binde iki” oranına çıkarılıp Cumhurbaşkanına binde iki oranını “on katına”, vergiye tabi diğer işlemlerde ise kanuni oranı %15'e kadar artırma yetkisi verilmektedir. Diğer bir deyişle, on kat artırım yetkisi ile kambiyo işlemlerindeki vergi oranı %2'e çıkarılabilecek.

Değişiklik Kanun'un yayım tarihinde yürürlüğe girecek.

2- Gelir Vergisi Kanunu vergi tarife değişikliği

Gelir Vergisi Kanunu'ndaki %35 ile biten vergi tarifesine yeni bir vergi dilimi ve vergi oranı ekleniyor. Yeni tarife şu şekilde:

Yeni tarife	Oran
18.000 TL'ye kadar	%15
40.000 TL'nin 18.000 TL'si için 2.700 TL, fazlası	%20
98.000 TL'nin 40.000 TL'si için 7.100 TL, (ücretlerde 148.000 TL'nin 40.000 TL'si için 7.100 TL), fazlası	%27
500.000 TL'nin 98.000 TL'si için 22.760 TL, (ücretlerde 500.000 TL'nin 148.000 TL'si için 36.260 TL), fazlası	%35
500.000 TL'nin 500.000 TL'si için 163.460 TL, (ücretlerde 500.000 TL'nin 500.000 TL'si için 159.460 TL), fazlası	%40

Tarife değişikliği ile 500 bin liranın üzerindeki gelirler (ücretler dahil) daha yüksek oranlarda vergilenecek. Bu değişiklik gerçekleşirse Türkiye mukimi gerçek kişiler bu gelir vergisi tarifesiyle, bazı Avrupa Birliği ülkelerindeki gerçek kişilerden daha yüksek bir efektif vergi yükü ile karşılaşabilecek. Örneğin Almanya'da en üst gelir diliminde marjinal vergi oranı 60 bin Eurodan sonraki gelirlere uygulanmak üzere %42'dir. Ancak, Almanya'da ilk dilim olan 30 bin Euro gelir beyanının efektif vergi oranı, beyandan yapılan indirimler nedeniyle %17,83'e inmektedir. Bunun bir nedeni de Almanya'daki ilk dilimin yıllık kişi başı milli gelir olan 35 ila 40 bin Euro civarında olmasıdır.

Bu değişiklik yapılırken Gelir Vergisi Kanunundaki 18 bin TL ile başlayan dilimlerin daha yüksek tutarlara çıkarılması beklenirdi. Çünkü Türkiye'deki sorun tarife dilimlerindeki dar gelir bantlarıdır. Örneğin, Türkiye'de yaklaşık 10 bin ABD Doları olan yıllık kişi başı milli gelir esas alınıp ilk dilim 55 - 60 bin liradan başlatılırsa, daha adil ve Anayasamızın adalet / eşitlik ilkelerine uygun bir düzenleme yapılmış olur.

İlaveten, 500 bin TL üzerindeki gelirleri %40 vergiye tabi tutarken beyan sahiplerine bazı giderlerin indirim hakkı ve tasarrufları artıracak (örneğin kendileri tarafından BES'e yapılan ödemeler için indirim hakkı veya mevcutta uygulanan fakat yıllık asgari ücret ile sınırlanan hayat sigortalarındaki indirimin artırılması gibi) teşviklerin verilmesi tasarrufların artmasına destek verebilirdi.

Diğer taraftan birden fazla işverenden alınan ve kesinti yoluyla vergilendirilen ücret geliri elde edenlerin ücretleri de yeni gelir vergisi tarifesindeki değişikliğine paralel düzenleniyor. Böylece çalışanların birden sonraki işverenden aldıkları ücretlerin toplamı Gelir Vergisi Kanunu'nun 103'üncü maddesindeki yazılı tarifedeki 40.000 TL'yi ve birinci işverenden alınan dahil ücret gelirleri toplamı 103'üncü maddede yazılı tarifenin dördüncü gelir dilimindeki 500 bin TL'ni aşması halinde mükellefler yıllık beyanname verecek.

Değişiklik, 1 Ocak 2019 sonrasında elde edilen ücret dışındaki (ticari, zirai, serbest meslek, beyana tabi menkul sermaye iradı ve taşınmazlardan elde edilen kira gelirleri ile değer artış kazançları gibi) gelirlere uygulanacaktır. 2019 yılında elde edilen ve beyan edilmesi gereken ücret gelirleri, değişiklik öncesi tarifeye tabi olacaktır.

3- Gelir Vergisi Kanunu'ndaki spor hakemi istisnasında değişiklik

Gelir Vergisi Kanunu'nun 29'uncu maddesinin 1'inci fıkrası 4 numaralı bendindeki “spor yarışmalarını yöneten hakemlere ödenen ücretler” tanınan istisna Teklif'in 13'üncü maddesi ile kaldırılarak gelir vergisi istisnası kapsamından çıkarılması öngörülmüyordu. Ancak TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunda verilen önerge ile Gelir Vergisi Kanunu'nun 29'uncu maddesinin 1'inci fıkrası 4 numaralı bendi “amatör spor yarışmalarını yöneten hakemlere ödenen ücretler, basketbol ve voleybol spor dallarının en üst liglerinde görev alanlar hariç” şeklinde değiştirilmiştir.

Değişiklik Kanun'un yayım tarihini izleyen ay başında yürürlüğe girecek.

4- Gelir Vergisi Kanunu'ndaki eser sahibi istisnasında değişiklik

Gelir vergisi tarife değişikliği ile paralel olarak Gelir Vergisi Kanunu'nun 18'inci maddesindeki "serbest meslek kazançları" istisna düzenlemesi değiştirilerek, eser sahiplerinin kazançları toplamının 500.000 TL'yi aşması halinde kazanç sahiplerinin (gazeteci, yazar, mütercim, heykeltıraş, hattat, ressam, bestekâr, bilgisayar programcısı ve mucitler ile bunların kanuni mirasçıları) bu istisnadan faydalanması tamamen kaldırılmaktadır. Diğer bir deyişle eser sahipleri için mevcut düzenlemedeki sınırsız istisna, 500 bin Türk lirası eşiği üst sınırına bağlı hale getirilmekte ve eşiği aşan kazanç sahiplerinin bu kapsamdaki bütün kazançları vergiye tabi hale gelmektedir.

Değişiklik 1 Ocak 2020 tarihinden itibaren elde edilen gelirlerle uygulanmak üzere yürürlüğe girecek.

5- Sporculara yapılan ve ücret sayılan ödemelerde değişiklik

Gelir Vergisi Kanunu'nun geçici 72'inci maddesinin 31.12.2019 olan yürürlük süresi 31.12.2023 olarak değiştirilerek, en üst lîgdeki sporculara yapılan ücret ve ücret sayılan ödemelerdeki %15 olan tevkifat oranı %20'ye çıkarılmaktadır.

İlaveten sporcuların yıllık gelirleri toplamı, değiştirilmesi öngörülen 103'üncü maddede yazılı tarifenin dördüncü diliminde yer alan 500.000 TL'yi aşması halinde bu gelirler için yıllık beyanname verilecek. Yıllık beyanla bildirilen gelirler üzerinden hesaplanan gelir vergisinden yapılan ücret stopajları tevkifat sorumlularınca vergi dairesine ödenmiş olması şartıyla mahsup edilebilecek.

Ancak teklif paketindeki %20'ye olarak belirlenen oran TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunda verilen önerge ile "mevcut sözleşme imzalamış olan sporculara bu sözleşmeler bitinceye kadar %15 oranı uygulanmak" üzere değiştirilmiştir. Çünkü bu sporculara yapılan ücret ve ücret sayılan ödemelerindeki %15 stopaj, sözleşmelerindeki "net tutar ödeme şartı nedeniyle" spor kulüplerini zor duruma sokmaması ve özellikle sporcular için "hukukun geriye işletilmemesine yönelik" olarak mevcut sözleşme imzalamış olan sporculara, bu sözleşmeler bitiş tarihine kadar %15 oranının uygulanması garanti altına alınmaktadır.

6- Döviz cinsi para sermaye piyasası gelirleri tevkifat oran değişikliği

Teklif'in 21'inci maddesi ile Gelir Vergisi Kanunu'nun Geçici 67'nci maddesi değiştirilerek "döviz cinsinde ihraç edilen menkul kıymet getirileri ile döviz cinsi hesaplara ödenen faiz gelirleri" için mevcut halindeki "5 puana kadar artış yetkisi", "ayrı ayrı veya birlikte bir katına kadar artırma" yetkisi verilmektedir. Böylece, "döviz ihraç edilen menkul kıymet getirileri ile döviz cinsi hesaplara ödenen faizler" için stopaj %100 artırılabilir.

Değişiklik Kanun'un yayım tarihinde yürürlüğe girecek.

7- Personele verilen ulaşım giderinin indirimi

Gelir Vergisi Kanunu'nun 23'üncü maddesinin 1'inci fıkrasının 10 numaralı bendine eklenen parantez içi hükümlerle işle ilgili personeline taşıma sağlamayan işverenlerin çalışılan her bir gün için 10 TL'yi aşmayan ulaşım bedeli ödemesi ve bu ödemeyi

"toplu taşıma kartı, bileti veya benzer ödeme araçları" ile yapması halinde söz konusu ödemeler kazancın tespitinde doğrudan gider yazılabilecek. Ödeme 10 TL'yi aşarsa, aşan kısım veya taşıma bedeli nakit olarak verilirse yapılan ödemeler ücret sayılacak.

Değişiklik Kanun'un yayım tarihini izleyen ay başında yürürlüğe girecek.

8- Binek oto giderlerinin sınırlandırılmasına ilişkin değişiklik

Teklif'in 14'üncü maddesiyle Gelir Vergisi Kanunu'nun 40'ncü maddesi değiştirilerek, "binek otomobillerini kiralamak veya satın almak" suretiyle faaliyetlerinde kullanan mükelleflerin binek oto giderlerinin bir kısmının, vergiye tabi kazanç tespitinde "indirilebilir gider" olarak dikkate alınması (faaliyetleri binek oto kiralanması veya işletilmesi olanların bu amaçla kullandıkları hariç) engellenmektedir.

Düzenleme ile kiralanana veya işletmeye dahil olan ve işte kullanılan binek oto giderlerinin en fazla %70'i ile kiralanana her binek otomobile ilişkin aylık kira bedelinin 5.500 TL'si ile bir binek otomobilin ediniminde ödenen ÖTV ve KDV toplamının en fazla 115.000 TL'si gider olarak dikkate alınabilecektir. Buna ilave olarak binek oto ediniminde ÖTV ve KDV hariç ilk iktisap bedeli 135.000 TL'yi, söz konusu vergilerin satın alma maliyetine eklendiği veya binek otomobilin ikinci el edinilmesi durumunda amortismanına tabi tutarı 250.000 TL'yi aşan binek otomobillerinin her birine ilişkin ayrılan amortismanın en çok bu tutarlara isabet eden kısmı gider yazılabilecek. Binek oto giderlerinin %30'u ve kira bedelleri ile belirtilen tutarları aşan kısımlar Kanunen Kabul Edilmeyen Gider olarak dikkate alınacak.

Benzer şekilde Teklif'in 15'inci maddesiyle Gelir Vergisi Kanunu'nun "serbest meslek kazançları" ile ilgili 68'inci maddesi değiştirilerek yukarıda belirtilen sınırlamalar dahilindeki tutarlar "serbest meslek kazancının tespitinde" hasıllardan gider olarak indirilebilecek. Bu tutarları aşan kısımlar kazancın tespitinde dikkate alınmayacak.

Değişiklik 1 Ocak 2020 tarihinden itibaren başlayan vergilendirme dönemi gelir ve kazançlarına uygulanmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girecek.

9- Uyumlu mükellef vergi indirimi değişikliği

Gelir Vergisi Kanunu'nun mükerrer 121'inci maddesi değiştirilerek "vergiye uyumlu mükellef indirimi", mükelleflerin beyannamenin ait olduğu yıl ile bu yıldan önceki son iki yıla ait vergi beyannamelerini kanuni süresinde vermiş olması ve tahakkuk eden vergilerin ödenmiş olması şartı yeterli sayılmaktadır.

Değişiklik 1 Ocak 2020 tarihinden sonra verilmesi gereken yıllık gelir ve kurumlar vergisi beyannamelerine uygulanmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girecek.

10- Harçlar Kanunu'ndaki tapu harcına esas değere ilişkin değişiklik

Teklif'in 31'inci maddesiyle Harçlar Kanunu'nun 63'üncü maddesi değiştirilerek taşınmazların alım-satım ve devir işlemlerinin "gerçek bedel" üzerinden gerçekleştirilmesini sağlamak amacıyla Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüne

yapılan veya yaptırılan değerlendirme sonucu belirlenmiş değerlerin bulunması halinde işlemlerin bu değerden de yapılması öngörülmektedir. İlaveten Harçlar Kanunu'nun "4 sayılı tarifesi" Tapu İşlemleri başlıklı bölümünün 20 numaralı fıkrasının "a" bendinde düzenlenen gayrimenkullerin tapuda satış yoluyla devri işlemine ilişkin tapu harcı oranını gayrimenkullerin harca esas alım satım bedellerine göre farklılaştırmak üzere Cumhurbaşkanına yetki verilmektedir.

Değişiklik 1 Ocak 2020 tarihinden sonraki işlemlere uygulanmak üzere 1 Ocak 2020 tarihinde yürürlüğe girecek.

C. Vergi Usul Kanunu değişiklikleri

Teklif ile Vergi Usul Kanununda önemli değişiklikler yapılmaktadır.

1- Mükellefiyet kaydının terkinine özel düzenleme

Vergi Usul Kanunu'na 160/A maddesi eklenerek "mükellefiyet kaydının analiz ve değerlendirme sonuçlarına bağlı olarak terkin" başlığı altında yeni bir madde ihdas edilmiştir. Düzenlemenin gerekçesi "sahte belge düzenleme ve kullanma fiilleri ile etkin mücadele edilmesi, vergiye uyum seviyesinin yükseltilmesi ve kayıt dışı ekonomi ile mücadelede etkinliğin artırılması" olarak açıklanmıştır.

Düzenleme ile "mükellefiyet süresi, aktif ve öz sermaye büyüklüğü, ödenen vergi tutarı, çalışan sayısı, vergisel yükümlülüklerin yerine getirilip getirilmediği gibi hususlar dikkate alınarak mükelleflerin vergisel uyum seviyelerine yönelik olarak yapılan analiz ve değerlendirme çalışmaları sonucunda sahte belge düzenleme riski yüksek olduğu tespit edilen mükellefler vergi incelemesine sevk edilir ve haklarında yoklama yapıldıktan sonra, mükellefiyet kaydı terkin edilir. Ancak terkin işlemi kendisine tebliğ edilen mükellef Vergi Usul Kanunu'nun 153/A maddesine göre bu kapsamda düzenlenen belgelerde yer alan toplam bedelin %10'u kadar aynı teminat verilmesi ve tüm vergi borçlarının ödenmesi şartıyla mükellefiyet, terkin tarihi itibarıyla yeniden tesis edilebilecektir.

Mükellefiyet kaydının vergi incelemesine sevk ve yoklama ile terkin ciddi uyumsuzluklar yaratabilecektir.

Değişiklik Kanun'un yayım tarihinde yürürlüğe girecek.

2- İzaha davet uygulamasında değişiklik

Vergi Usul Kanunu'nun 370'inci maddesi gereği izaha davet uygulaması değiştirilerek, izahat bulunma süreleri ile beyanname verme ve ödeme süreleri 15 günden 30 güne çıkarılmaktadır. İlaveten sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge kullanımı halinde belge tutarı, bir takvim yılında 100.000 lirayı geçmeyen veya bu tutarı geçse bile ilgili yıldaki toplam mal ve hizmet alışlarının %5'ini aşmayan mükelleflere maddede yer alan şartlar dahilinde ziyaa (kayba) uğratan vergi üzerinden %20 oranında vergi ziyai cezası kesilmesi öngörülmektedir.

Söz konusu değişiklik ile kullandığı belgenin "sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı" olup olmadığını araştırmayacak olan mükellefler için bir kolaylık getirmektedir.

Değişiklik 1 Ocak 2020 tarihinde yürürlüğe girecek.

3- Cezalarda indirim değişikliği

Teklif'deki 28'inci madde ile Vergi Usul Kanunu'nun 376'ncı maddesi ile düzenlenen "vergi cezalarında indirim" değiştirilerek vergi ziyai cezalarındaki ceza indirimi ilk defa işlenip işlenmediğine bakılmaksızın %50 olarak uygulanacaktır. İlaveten, vergi ziyai ile kesilen cezada uzlaşırsa ödenecek vergi ziyai cezası için maddede yer alan şartlar dahilinde %25 oranında bir indirim yapılmaktadır.

Değişiklik Kanun'un yayım tarihinde yürürlüğe girecek.

4- Aşamalı uyum ile her aşamada uyumsuzluklara son verme

Teklif'in 28'inci maddesi ile Vergi Usul Kanunu'na "yeni bir uyumsuzluk çözüm mekanizması" getirilerek, yargı süreci devam eden uyumsuzlukların her aşamasında mükelleflere idare ile süren uyumsuzluğa son verme imkânı getiriliyor. Ancak yeni düzenlemenin uygulanabilmesi için mükelleflerin "yargı yolundan vazgeçmesi" gerekiyor.

Vergi Usul Kanunu'nun mülga 379 uncu maddesi "Kanun yolundan vazgeçme" başlığı ile yeniden düzenlenmekte ve maddenin eklenme gerekçesi "idare ve mükellefler arasındaki vergi uyumsuzlukların hızlı bir şekilde çözülmesi ve yargının iş yükünün hafifletilmesi" olarak açıklanmıştır. Diğer bir deyişle son 10 yılda yaklaşık 1,5 yıllık aralarla "bazı alacakların yeniden yapılandırılması" adı ile çıkarılan vergi aflarındaki "kesinleşmemiş veya dava safhasında bulunan alacaklar" başlıklı maddelerdeki düzenlemelere benzer bir düzenleme kalıcı olarak Vergi Usul Kanunu kapsamına alınıyor.

Düzenlemeye göre, vergi ve ceza ihbarnamelerine karşı yasal süresi içinde açılan davalarda, vergi mahkemesi veya bölge idare mahkemesince verilen istinaf/temyiz yolu açık kararlarda, mükellef tarafından dava konusu vergiler ile vergi cezalarının tümü için istinaf ve temyiz yolundan vazgeçilmesi halinde, vergiler ve cezalarda farklı oranlarda indirimler yapıp bu tutarların ödenmesi şartıyla uyumsuzluklar ortadan kaldırılacak. Buradaki indirimlerdeki farklı oranların temelinde davanın mükellef lehine karara bağlanmış (vergi ve cezanın kaldırılması) veya idare lehine karara bağlanmış (vergi ve cezanın tasdiki) olması yatmaktadır. Yeniden yapılandırma kanunlarında da benzer yaklaşım ile düzenleme (örneğin 6736 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Kanunun 3'üncü maddesi) yapılmıştır.

Yapılan düzenleme (Danıştay'ın bozma kararı üzerine verilen kararlar hariç) aşağıdaki gibidir:

- Kaldırılan vergi tutarının yüzde 60'ı, tasdik edilen vergi tutarının tamamı ile tasdik edilen vergi tutarına ilişkin vergi ziyai cezasının yüzde 75'i,
- Bağlı olduğu vergi aslı dava konusu yapılmayan veya 359. maddede yazılı fiillere (kaçakçılık) iştirak nedeniyle kesilen vergi ziyai cezaları ile usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarının kaldırılan tutarının yüzde 25'i ve tasdik edilen tutarının yüzde 75'i.

Düzenlemede bu kapsama giren vergi ve cezaların tahakkuk tarihinden itibaren bir ay içinde ödenmesi halinde, vergi ve ceza tutarının %20'sinin tahsilinden vazgeçiliyor. Diğer bir deyişle ek

bir indirim daha yapılıyor. Ancak uyumsuzluk konusu verginin tasdik edilerek tahakkuk etmesi durumundaki vergi tutarının bu indirimden yararlanılması söz konusu olmayacak.

Değişiklik 1 Ocak 2020 tarihinde yürürlüğe girecek.

D. Gelir artırıcı düzenlemeler tamam, tasarrufları teşvik nerede?

Yukarıda detaylarına yer verdiğimiz düzenlemeler yazımızın ilk bölümünde belirttiğimiz 2020 -2022 dönemi "Orta Vadeli Mali Plandaki" bütçe gelirlerine ilişkin temel politikaların somut örnekleri olarak kaşımıza çıkıyor. Bu düzenlemelerin %5 büyüme ve istihdam yaratmaya ne kadar destek verdiğini gelecek 3 yılda göreceğiz. Düzenlemelerin tamamı "vergi geliri artırıcı" olup, "tasarrufları teşvik" ile ilgili düzenlemelerin eksik olduğu görülmektedir.

"Orta Vadeli Mali Planda" belirtilen "yurt içi tasarruflara katkı sağlanması hedefleri" ve "yurtiçi tasarrufların düzeyinin yükseltilmesi" bir değişiklik yapılmadığı anlaşılmaktadır. Oysa gelir vergisi tarifesinde yapılan değişiklikle birlikte tasarruf teşvikine imkân veren vergi düzenlemeleri yapılmasında faydalı olacaktır.

Bu makalede yer alan açıklamalar, yazarının konu hakkındaki kişisel görüşünü yansıtmaktadır. Makaledeki bilgi ve açıklamalardan dolayı EY ve/veya Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş.'ye sorumluluk iddiasında bulunulamaz. Mevzuatın sık değiştirilen ve farklı anlayışlarla yorumlanabilen yapısı nedeniyle, herhangi bir konuda uygulama yapılmadan önce konunun uzmanlarından profesyonel yardım alınmasını tavsiye ederiz.

Limited şirketten tahsil edilemeyen vergi borçlarının ortaklardan tahsili için öncelikle kanuni temsilcinin takibi şart değil

Giriş

Bilindiği üzere, limited şirketlerin vergi borçlarının ödenmesinden birincil derecede sorumlu olan şirket tüzel kişiliğidir. Ancak borçların şirket tüzel kişiliğinden tahsil edilememesi veya tahsil edilemeyeceğinin anlaşılması halinde hem şirket kanuni temsilcileri hem de şirket ortakları bu borçların ödenmesinden sorumludur.

Kamu alacağına korunmasına yönelik bu mekanizmanın uygulanmasında şirket ortaklarının sorumluluğuna gidilebilmesi için öncelikle şirketin kanuni temsilcileri hakkında takip yapılmasının zorunlu olup olmadığı konusunda yargı nezdinde farklı görüşler bulunmaktaydı. Son durumda, Danıştay İçtihadı Birleştirme Kurulu 20.06.2019 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan 11.12.2018 tarih ve E.2013/1, K.2018/1 sayılı kararıyla, limited şirket tüzel kişiliğinden tamamen ve kısmen tahsil edilemeyen veya tahsil edilemeyeceği anlaşılan vergi borcunun şirket ortaklarından tahsili için öncelikle şirket kanuni temsilcisinin takibinin gerekmediğine karar verdi.

Vergi Usul Kanunu ve Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun’da yer alan hükümler

i. Vergi Usul Kanunu

213 sayılı Vergi Usul Kanunu (VUK)’nun “Kanuni temsilcilerin ödevi” başlıklı 10’uncu maddesinde;

“Tüzel kişilerle küçüklerin ve kısıtlıların, vakıflar ve cemaatler gibi tüzel kişiliği olmayan teşekküllerin mükellef veya vergi sorumlusu olmaları halinde bunlara düşen ödevler kanuni temsilcileri, tüzel kişiliği olmayan teşekkülleri idare edenler ve varsa bunların temsilcileri tarafından yerine getirilir.

Yukarıda yazılı olanların bu ödevleri yerine getirmemeleri yüzünden mükelleflerin veya vergi sorumlularının varlığından tamamen veya kısmen alınmayan vergi ve buna bağlı alacaklar, kanuni ödevleri yerine getirmeyenlerin varlıklarından alınır. Bu hüküm Türkiye’de bulunmayan mükelleflerin Türkiye’deki temsilcileri hakkında da uygulanır.

Temsilciler veya teşekkülü idare edenler bu suretle ödedikleri vergiler için asıl mükelleflere rücu edebilirler.”

denilmek suretiyle kanuni temsilcilerin şirket tüzel kişiliğinden alınamayan vergi ve buna bağlı faiz, zam gibi alacaklardan sorumlu olduğu ifade edilmiştir.

Yine aynı Kanun’un “Tüzel kişilerin sorumluluğu” başlıklı 333’üncü maddesinde yer alan;

“Tüzel kişilerin idare ve tasfiyesinde Vergi Kanununa aykırı hareketlerden tevellüt edecek vergi cezaları tüzel kişiler adına kesilir.

Tüzel kişilerin kanuni temsilcilerinin vergi sorumluluğu hakkındaki bu kanunun 10’uncu maddesi hükmü vergi cezaları hakkında da uygulanır.”

hükmüyle vergi cezaları için de aynı yolun izleneceği belirtilmiştir.

ii. Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un (AATUHK) "Limited şirketlerin amme borçları" başlıklı 35'inci maddesinde;

"Limited şirket ortakları, şirketten tamamen veya kısmen tahsil edilemeyen veya tahsil edilemeyeceği anlaşılan amme alacağından sermaye hisseleri oranında doğrudan doğruya sorumlu olurlar ve bu Kanun hükümleri gereğince takibe tabi tutulurlar.

Ortağın şirketteki sermaye payını devretmesi halinde, payı devreden ve devralan şahıslar devir öncesine ait amme alacaklarının ödenmesinden birinci fıkraya hükmüne göre müteselsilen sorumlu tutulur.

Amme alacağının doğduğu ve ödenmesi gerektiği zamanlarda pay sahiplerinin farklı şahıslar olmaları halinde bu şahıslar, amme alacağının ödenmesinden birinci fıkraya hükmüne göre müteselsilen sorumlu tutulur." denilmektedir.

Aynı Kanun'un "Kanuni temsilcilerin sorumluluğu" başlıklı mükerrer 35'inci maddesinde yer alan;

"Tüzel kişilerle küçüklerin ve kısıtlıların, vakıflar ve cemaatler gibi tüzel kişiliği olmayan teşekküllerin mal varlığından tamamen veya kısmen tahsil edilemeyen veya tahsil edilemeyeceği anlaşılan amme alacakları, kanuni temsilcilerin ve tüzel kişiliği olmayan teşekkülü idare edenlerin şahsi mal varlıklarından bu Kanun hükümlerine göre tahsil edilir.

Bu madde hükmü, yabancı şahıs veya kurumların Türkiye'deki mümessilleri hakkında da uygulanır.

Tüzel kişilerin tasfiye haline girmiş veya tasfiye edilmiş olmaları, kanuni temsilcilerin tasfiyeye giriş tarihinden önceki zamanlara ait sorumluluklarını kaldırmaz.

Temsilciler, teşekkülü idare edenler veya mümessiller, bu madde gereğince ödedikleri tutarlar için asıl amme borçlusuna rücu edebilirler."

hükümleri tüzel kişilerin kanuni temsilcilerinin AATUHK kapsamındaki sorumluluklarını düzenlemektedir.

Bu noktada, madde metinlerinde yer alan tahsil edilemeyen veya tahsil edilemeyeceği anlaşılan amme alacağı kavramlarını açıklamak gerekir. Mezkûr Kanun'un 3'üncü maddesine göre;

"Tahsil edilemeyen amme alacağı terimi: Amme borçlusunun bu Kanun hükümlerine göre yapılan mal varlığı araştırması sonucunda haczi kabil herhangi bir mal varlığının bulunmaması, hacedilen mal varlığının satılarak paraya çevrilmesine rağmen satış bedelinin amme alacağını karşılamaması gibi nedenlerle tahsil edilemeyen amme alacaklarını,

Tahsil edilemeyeceği anlaşılan amme alacağı terimi: Amme borçlusunun hacedilen mal varlığına bu Kanun hükümlerine göre biçilen değerlerin amme alacağını karşılayamayacağı veya hakkında iflas kararı verilen amme borçlusundan aranan amme alacağının iflas masasından tahsil edilemeyeceğinin anlaşılması gibi nedenlerle tahsil dairelerince yürütülen takip muamelelerinin herhangi bir aşamasında amme borçlusundan tahsil edilemeyeceği ortaya çıkan amme alacaklarını,..."

ifade etmektedir.

Yukarıda yer verilen kanuni düzenlemelere göre kanuni temsilcilerin VUK'un 10'uncu maddesi kapsamındaki sorumluluğu, vergisel ödevlerin yerine getirilmemesi halinde ortaya çıkan, kusura dayalı bir sorumluluk olup yalnızca VUK kapsamında yer alan alacaklarla sınırlıdır.

AATUHK'un 35'inci ve mükerrer 35'inci maddelerinde yer alan sorumluluk müessesesi ise kusura dayalı bir sorumluluk müessesesi olmayıp bu noktada sorumlu tutulabilmek için kanuni temsilci veya ortak olmak yeterlidir. Ayrıca bu maddelerde belirtilen sorumluluk Kanun'un 1'inci maddesinde sayılan bütün amme alacaklarını kapsamaktadır. Dolayısıyla AATUHK'un kişilere daha geniş bir sorumluluk yüklediği açıktır.

5766 sayılı Kanun'la AATUHK'un mükerrer 35'inci maddesine eklenen fıkra ile kanuni temsilciler VUK kapsamındaki alacaklar dahil olmak üzere AATUHK'un 1'inci maddesinde sayılan tüm kamu alacaklarından mükerrer 35'inci madde kapsamında sorumlu tutulmuştu. Eklenen fıkraya ilişkin madde gerekçesinde borçludan tahsil edilemeyen, dolayısıyla AATUHK'un mükerrer 35'inci maddesi kapsamında takip edilmesi gereken amme alacaklarına açıklık getirildiği ifade edilmişti. Ancak Anayasa Mahkemesinin söz konusu maddeye ilişkin 19.03.2015 tarih ve E.2014/144, K.2015/29 sayılı iptal kararı neticesinde kanuni temsilciler VUK kapsamındaki kamu alacakları için VUK'un 10'uncu maddesi uyarınca; VUK kapsamında olmayan kamu alacakları için ise AATUHK'un mükerrer 35'inci maddesi uyarınca sorumlu tutulmaktadırlar.

Vergi İdaresinin uygulaması

Vergi İdaresi, öteden beri, şirket tüzel kişiliğinden tahsil edilemeyen borçların takibinde limited şirket ortakları ve kanuni temsilcileri arasında öncelik-sonralık ilişkisini kabul etmemiştir. Nitekim, Seri: A Sıra No: 1 Tahsilat Genel Tebliği'nde limited şirket tüzel kişiliğinden tamamen veya kısmen tahsil edilemeyen veya tahsil edilemeyeceği anlaşılan amme alacaklarının takibinde;"6183 sayılı Kanun'un 35 ve mükerrer 35'inci maddelerinde yer verilen sorumluluklar ile Vergi Usul Kanunu'nun 10'uncu maddesinde düzenlenen sorumluluk nedeniyle yapılacak takiplerde ortak ve kanuni temsilcilerin takibinde bir öncelik sıralaması söz konusu olmadığından, ortaklar ve kanuni temsilciler hakkında yapılacak takiplere aynı zamanda başlanması gerektiği" belirtilmiştir.

Vergi Dava Daireleri Kurulu ve Danıştay dairelerinin kararları

Danıştay Dokuzuncu Dairesi ile Vergi Dava Daireleri Kurulu, Üçüncü, Dördüncü ve Yedinci Dairelerinin limited şirket tüzel kişiliğinden tamamen ve kısmen tahsil edilemeyen veya tahsil edilemeyeceği anlaşılan vergi borçlarının, şirket kanuni temsilcisinden tahsili yoluna gitmeden şirket ortaklarının takip edilip edilemeyeceği konusunda verdikleri kararlar arasındaki aykırılıklar içtihadın birleştirilmesi yoluyla giderilmiştir. İchtihadın birleştirilmesine konu olan kararların özetleri aşağıda yer almaktadır:

Vergi Dava Daireleri Kurulu, Üçüncü, Dördüncü ve Yedinci Dairelerinin konu ile ilgili kararlarında yer verilen görüşlerden farklı olarak, Danıştay Dokuzuncu Dairesi 23.05.2012 tarih ve E.2009/1023, K.2012/2892 sayılı kararında; "Limited şirketten tahsil olanağı bulunmayan amme alacağının, öncelikle kanuni temsilciden (müdürden) aranması gerektiği, kanuni

temsilcilerden tahsil edilememesi halinde de konulan sermaye hissesi ile sınırlı olmak üzere ortakların mal varlığından tahsil cihetine gidilebileceğine” hükmetmiştir.

Vergi Dava Daireleri Kurulu 30.04.2014 tarih ve E.2014/144, K.2014/307 sayılı kararıyla;

“213 sayılı Kanun’un 10. maddesi uyarınca, kanuni temsilciler, yerine getirmeleri gereken şirkete ait vergisel ödevlerin yerine getirilmemesi nedeniyle sorumlu tutuldukları halde limited şirket ortakları doğrudan doğruya sorumlu tutulduğundan ve kanuni temsilciler borcun tamamından müteselsilen sorumlu oldukları halde ortakların sorumluluğu sermaye payına isabet eden borçlarla sınırlanmış olup, kanuni temsilcilere rücu olanağı sağlanmış iken ortaklara böyle imkan tanınmadığından, iki ayrı sorumluluk durumunun aralarında sıralama yapılmasını gerektirecek nitelikte olmadığı gibi Kanun’da da böyle bir öncelik sıralaması yapılmadığı”

gerekçesiyle davanın reddi yolundaki kararında ısrar eden vergi mahkemesi kararını onamıştır.

Danıştay Üçüncü Dairesinin 10.04.2012 tarih ve E.2010/7241, K.2012/1183 sayılı kararında ise;

“Ortak sıfatı ile takibi mümkün bulunan davacının, şirket tüzel kişiliğine ait kamu alacağından hissesi oranında sorumlu tutulabilmesi, kamu alacağının tüzel kişinin mal varlığından tahsili olanağının kalmadığının saptanmasını gerektirmekte olup, borçlu şirket hakkındaki takibatın sonuçlandırılıp sonuçlandırılmadığı da araştırıldıktan sonra oluşacak sonuca göre karar verilmesi gerekirken, öncelikle kanuni temsilcinin takibi gerektiği yolundaki Vergi Mahkemesi kararında yasaya uygunluk görülmediği”

gerekçesiyle aksi yöndeki vergi mahkemesi kararı bozulmuştur.

Danıştay Dördüncü Dairesince verilen 24.05.2012 tarih ve E.2009/8328, K.2012/2051 sayılı kararda;

“Vergi Mahkemesi kararının, kanuni temsilci hakkında da takip yollarının tüketilmesi gerektiği yolundaki gerekçesinde yasal isabet bulunmamakla birlikte, şirket hakkında yasal takip yolları tüketilmeden ortağın takibine geçilemeyeceğinden ve davacının ilgili dönemde sorumluluğu yalnızca şirkete koyduğu sermaye kadar olduğundan ödeme emirlerini iptal eden Vergi Mahkemesi kararında sonucu itibarıyla hukuka aykırılık görülmediği”

gerekçesiyle temyiz istemi reddedilmiştir.

Danıştay Yedinci Dairesince verilen 19.02.2015 tarih ve E.2011/7163, K.2015/844 sayılı kararda ise;

“Vergi Mahkemesi kararı, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uyarınca, limited şirkete ait vergi borçlarının önce şirket tüzel kişiliğinden, sonra kanuni temsilciden aranması, tahsil edilemezse ortağa gidilmesi gerektiği gerekçesine dayanmakta ise de anılan Kanun’da, ortaklar ve kanuni temsilciler yönünden farklı takip usulleri düzenlenerek, aralarında takip yönünden bir sıralama yapılmadığından Mahkemenin bu gerekçesi yerinde görülmediği”

gerekçesiyle karar bozulmuştur.

Danıştay İçtihatları Birleştirme Kurulu’nun kararı

Önceki bölümde açıklandığı üzere, Danıştay Dokuzuncu Dairesi, kararını limited şirket tüzel kişiliğinden tahsil edilemeyen veya tahsil edilemeyeceği anlaşılan vergi borçlarının şirket ortaklarından takibinin kanuni temsilcilerin takibine bağlı olduğu görüşüne dayandırmış; diğer Daireler ve Vergi Dava Daireleri Kurulu ise bu konuda şirket ortakları ve kanuni temsilciler arasında öncelik sonralık bakımından sıralama olmadığını kabul etmiştir.

İçtihatları Birleştirme Kurulu, anılan kurul ve dairelerin kararları arasındaki aykırılığın aynı hukuk kurallarının değişik biçimde yorumlanmasından kaynaklandığı sonucuna varmış ve aykırılığın 2575 sayılı Danıştay Kanunu’nun 25’inci maddesi gereğince içtihadın birleştirilmesi yoluyla giderilmesine karar vermiştir.

Kurul, VUK’un 10’uncu maddesi, AATUHK’nın 35’inci ve mükerrer 35’inci maddeleri ile bu maddelerde değişiklik yapan Kanun hükümlerinin gerekçelerinde yer alan hüküm ve ifadelerde kanun koyucunun, limited şirketten tahsil edilemeyen veya tahsil edilemeyeceği anlaşılan amme alacaklarının şirket kanuni temsilcileri ve ortaklarından takibinde öncelik-sonralık ilişkisi öngörmediği sonucuna vararak;

- ▶ Limited şirket tüzel kişiliğinden tahsil edilemeyen veya edilemeyeceği anlaşılan vergi borcunun takip ve tahsilinde ilişkin olarak VUK’da ve AATUHK’da, kanuni temsilci ile ortak arasında bir öncelik sıralaması bulunmadığından, limited şirketin vergi borcunun tahsilinde ortağın takibine başlanabilmesi için öncelikle kanuni temsilcinin takibinin gerekli olmadığına,
- ▶ İçtihadın Vergi Dava Daireleri Kurulu, Üçüncü, Dördüncü ve Yedinci Daire kararları doğrultusunda birleştirilmesine,

karar vermiştir.

Sonuç

Limited şirket tüzel kişiliğinden tahsil edilemeyen veya tahsil edilemeyeceği anlaşılan vergi borcunun takip ve tahsilinde kanuni temsilci ve ortaklar arasında öncelik sıralaması olup olmadığına ilişkin Danıştay Daireleri ve Vergi Dava Daireleri Kurulu’nun kararları arasındaki görüş farklılığı, içtihadın birleştirilmesine konu olmuş ve Danıştay İçtihatları Birleştirme Kurulu, limited şirket tüzel kişiliğinden tahsil edilemeyen veya edilemeyeceği anlaşılan vergi borcunun takip ve tahsilinde kanuni temsilci ile ortak arasında bir öncelik sıralaması bulunmadığı, limited şirketin vergi borcunun tahsilinde ortağın takibine başlanabilmesi için öncelikle kanuni temsilcinin takibinin zorunlu olmadığına karar vermiştir.

Danıştay daire ve kurulları ile idari mahkemeler ve idare, 2575 sayılı Danıştay Kanunu’nun 40’inci maddesi gereğince İçtihatları Birleştirme Kurulu tarafından verilen bu karara uymak zorundadır.

Bu makalede yer alan açıklamalar, yazarının konu hakkındaki kişisel görüşünü yansıtmaktadır. Makaledeki bilgi ve açıklamalardan dolayı EY ve/veya Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş. ’ye sorumluluk iddiasında bulunulamaz. Mevzuatın sık değiştirilen ve farklı anlayışlarla yorumlanabilen yapısı nedeniyle, herhangi bir konuda uygulama yapılmadan önce konunun uzmanlarından profesyonel yardım alınmasını tavsiye ederiz.

Tax package = New taxes and tax hikes

Amendments to the tax legislation proposed through the draft law submitted to the Grand National Assembly of Turkey (TBMM) on 24 October 2019 and approved in the Parliamentary Planning and Budget Commission on 1 November 2019 are summed up as below:

- ▶ Introduction of a “digital services tax” to be paid through certain digital services, especially all advertising services delivered in the digital environment is proposed. The tax will be paid at a rate of 7.5% per month over the revenue obtained from services that are included in the subject of the tax. Effective date: Beginning of the third month following its publication.
- ▶ In cases where shuttle service is not provided to employees by employers, on the condition that the daily transportation cost of the working days does not exceed 10 liras and the related payments are made in the form of public transportation card or ticket, an income tax exemption is proposed to be introduced. Effective date: Beginning of the month following its publication.
- ▶ Through the amendments to Article 40 of Income Tax Law containing the deductible expenses in commercial income and Article 68 indicating the deductible expenses for the self-employed, certain restrictions are imposed on the costs of rented or purchased passenger cars. Shall be applied to income and earnings for the taxation period starting from 01.01.2020.
- ▶ Submission of a tax return for the wages taxed by withholding, received from a single employer, exceeding the amount (500.000 TL) in the 4th bracket of income tax tariff is proposed. Shall be applied to the income acquired as of 01.01.2020.
- ▶ For income exceeding 500,000 TL (including wages), a new bracket is proposed to be added to the income tax tariff. A tax at a rate of 40% will be paid on these income. This provision applies to income other than wages received as of 01.01.2019. In terms of wage income obtained in 2019, the previous tariff will be applied and the new tariff will be implemented starting from 2020 revenues.
- ▶ The rate for banking and insurance transaction tax (BSMV) applied as 1 per thousand in foreign exchange transactions is proposed to be increased to 2 per thousand. Effective: Date of publication.
- ▶ Through the new provision added to Expense Taxes Law, “an accommodation tax” is introduced. Within the draft law, the rate of the tax was proposed as 2%. However, through the amendment made by the Planning and Budgetary Commission, the tax is based on a fixed tariff in line with the type of the accommodation facility and overnight per person (between TL 6 and TL 18).
- ▶ Regarding the implementation of invitation to disclosure, the duration of the disclosure and the period of submitting tax returns and payment of those invited to the disclosure are increased from 15 days to 30 days. Effective date: 01.01.2020.

- ▶ Article 376 regulating the deduction of tax penalties is amended and the discount rate is set as 50% regardless of whether the tax loss penalties are committed for the first time or not. Effective: Date of publication.
- ▶ An article titled as “abandonment of legal remedy” is added to the Tax Procedure Law in order to resolve the tax disputes between the taxpayer and the administration. Effective date: 01.01.2020.
- ▶ With the new provision added to the Real Estate Tax Law, “valuable housing tax” is introduced. The residential immovable property located within the borders of Turkey with a value of exceeding 5 million Turkish liras will be subject to a residential tax. Accordingly, those valued between TL 5 million and TL 7 million 500 thousand will be taxed at a rate of 3 per thousand, those valued between TL 7 million 500 thousand one and TL 10 million will be taxed at the rate of 6 per thousand and those with a value exceeding TL 10 million and one will be taxed at a rate of 10 per thousand. Effective: Date of publication.

For the collection of tax debts of a limited liability company from the shareholders, following up for the legal representative primarily is not required

That is the legal entity of the company which is primarily responsible for the payment of tax debt of limited liability companies, however, in the circumstance that the receivables cannot be collected from the legal entity of the company or if it is understood that the debts cannot be collected, both the company’s legal representatives and its shareholders are responsible for the payment of these debts.

In order to be able to follow up for the public receivables that cannot be collected or understood that they cannot be collected from the legal entity of the limited company, different opinions were existing on whether it was necessary to pursue legal proceeding towards the legal representatives of the company firstly or not in the presence of judiciary.

The State Council's general assembly on the unification of judgments decided to eliminate the contradiction between the decisions by means of merging the case-law and concluded that it is not necessary to follow-up the legal representative primarily in order to start the follow-up of the shareholder in the collection of the tax debt of the limited liability company.

As per the Article 40 of the Law for State Council no.2575, the departments and boards of the State Council and administrative courts and the public authorities has to obey this ruling given by the general assembly on the unification of judgments.

Explanations in this article reflect the writer's personal view on the matter. EY and/or Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş. disclaim any responsibility in respect of the information and explanations in the article. Please be advised to first receive professional assistance from the related experts before initiating an application regarding a specific matter, since the legislation is changed frequently and is open to different interpretations.

Alumni Söyleşileri

Gülaylar Grup İcra Kurulu Üyesi Şeyda Oltulu

“EY bana bir ömür boyu sürdürdüğüm harika dostluklar kazandırdı”

EY Alumni Söyleşileri bölümünün yeni konuğu, kuyumculuk sektörünün köklü şirketlerinden olmasının yanı sıra son dönemde adını gayrimenkul alanında sıklıkla duyduğumuz Gülaylar Grup'un İcra Kurulu Üyesi Şeyda Oltulu.

Şeyda Oltulu, Notre Dame De Sion Fransız Lisesi'nin ardından İstanbul Teknik Üniversitesi İşletme Mühendisliği bölümünden mezun oldu. Eğitimini tamamlamasıyla birlikte 1986'da EY (o zamanki adıyla Arthur Young) Türkiye'de denetim asistanı olarak çalışmaya başlayan Oltulu, EY bünyesinde tam 26,5 yıl hizmet vermiş bir Alumni.

Oltulu görev aldığı denetim bölümünde sigorta sektörü liderliği de dahil olmak üzere önemli sorumluluklar üstlenip, çeşitli sektörlerden çok sayıda yerli ve yabancı şirketin bağımsız denetim projelerini yönetti. Uluslararası değişim programı kapsamında 1993'te EY'nin California'daki Riverside ofisinde görevlendirilen Oltulu, burada bir yıl boyunca denetim müdürü olarak çalıştı.

Oltulu, sigorta şirketleri için sermaye yeterliliği düzenlemeleri getiren Solvency II'ye uyum sürecinde Türk sigorta sektörü için bir yol haritası oluşturulması, düzenlemelerin muhtemel etkilerinin tespit edilmesi ve diğer ülke uygulamalarının incelenmesi gibi amaçlarla Hazine Müsteşarlığı Sigortacılık Genel Müdürlüğü'nce kurulan Solvency II İhtisas Komitesi üyeliği de yaptı. Sigortacılık alanında ayrıca Bireysel Emeklilik Sisteminin ve Sigortacılık Türkiye Muhasebe ve Finansal Raporlama Sistemi uygulamalarının sektörde etkinlik kazanması için Sigortacılık Genel Müdürlüğü ve diğer bağımsız denetim firma temsilcileriyle çalışmalar gerçekleştirdi. EY'deki kariyeri içerisinde 2004 - 2007 yılları arasında Muhasebe Uygunluk ve Raporlama (ACR) biriminin başkanlığını da sorumlu ortak olarak yürüten Oltulu 2012 Eylül sonu EY'den ayrıldıktan sonra 2013 yılında Gülaylar Grup'a geçti.

Kızları Sezin, Şeyda Oltulu, torunu Lale, eşi Erdal, damadı İbrahim bey ve annesi.

Vergide Gündem: Türkiye'de kuyumculuk sektörünün en saygın temsilcilerinden biri olan Gülaylar Grup uzun süredir gayrimenkul alanında dünya çapında projelere imza atıyor. İş dünyasında 90 yılı aşan bir geçmişi olan grup, üç sektörde (kuyumculuk, turizm ve gayrimenkul geliştirme) hizmet veriyor. Yurt içi ve yurt dışı gayrimenkul geliştirme yatırımlarının ardından son olarak Kozyatağı Carrefour AVM satın alındı. Gülaylar çatısı altındaki Gayrimenkul Grubunun İcra Kurulu üyesi olarak görev yapıyorsunuz. Faaliyet gösterilen alanlardaki mevcut durumun değerlendirilmesiyle başlayarak grup bünyesinde yürütülen çalışmalar ve sizin bulunduğunuz pozisyon çerçevesinde yaptıklarınızdan biraz söz edebilir misiniz?

Şeyda Oltulu: Gülaylar Grup 90 yılı aşkın bir süredir hizmet vermekte olan saygın, alanında oldukça başarılı bir topluluk. Önce kuyumculuk, daha sonra ise turizm alanında faaliyet gösterilmeye başlanmış. Sonraki yıllarda ticari gayrimenkul geliştirme alanında yatırımlarını ilerletmeye başlayan grubun bu alandaki ilk girişimlerinden biri 2002 yılında Gebze'de DHL için dünya standartlarında inşa edilen ilk lojistik merkez yatırımı olup alışveriş merkezi (AVM)

alanında ise 2005 yılında inşaatına başlanan Türkiye'nin ve Avrupa'nın sayılı alışveriş merkezleri arasında gösterilen City's Nişantaşı AVM'dir. City's Nişantaşı çok hızlı bir yapım sürecinin ardından 2008'de kapılarını açmış bulunmaktadır. Grubumuzun ayrıca New York'ta kuyumculuk alanında bir alışveriş merkezi - IGT Shopping Mall, 2013 yılında Metro AG'den satın alınıp geliştirilen Türkiye'nin en çok ziyaret edilen alışveriş merkezlerinin başında gelen, doğa dostu ve 2018 yılında Avrupa'dan birçok mükemmellik ödülüyle (European Property Awards en iyi mimari proje/ en iyi renovasyon projesi/en iyi sosyal alanlar) dönen Ümraniye'deki Meydan İstanbul AVM ile 2018 yılı başlarında portföyümüze kattığımız İstanbul'un en önemli metro bağlantı merkezlerinden birinde yer alan Kozyatağı Carrefour AVM bulunmaktadır.

Gayrimenkul Grubumuzun İcra Kurulu üyesi olarak görev yapmaktayım. Ağırlıklı olarak yatırım projelerimizde analiz ve mali denetim/kontrol alanlarında çalışıyorum. Günlük ve aylık rutinlerimde ise yine kiralama, mali ve idari alanlarda denetleme ağırlıklı olarak sözleşmeler, bütçe ve faaliyet raporları bazında incelemeler yapıyor sonuçları ilgili yönetim grupları için değerlendiriyorum. Şirketlerimizde kurumsal yapı anlayışımızın bir sonucu olarak piyasada ve düzenleyici kurumlardaki gelişmeler paralelinde uyum süreciyle bağlantılı olarak ekiplerimizle projeler yürütüyorum. Tüm bu konularda her zaman olduğu gibi ağırlıklı olarak mali işler, denetim, hukuk ve kiralama müdürlüğü birimleri ile çalışıyorum.

Vergide Gündem: Türkiye'de gayrimenkul sektörüyle ilgili olarak uzun süredir telaffuz edilen bir "stok fazlası", "sektörde balon oluştuğu" şeklinde tanımlamalar var. Sizce Türkiye'de sektörün güçlü ve zayıf yanları hangileri? Bir dönem çok üst seviyelere çıkan yabancı yatırımcı ilgisi devam ediyor mu, yatırım kararı alırken en çok hangi risk faktörlerini dikkate alıyorsunuz?

Şeyda Oltulu: Biz grup olarak bu alandaki yatırımlarımızı ticari gayrimenkul tarafında gerçekleştiriyoruz. Yatırım kararlarını alırken dikkat ettiğimiz birçok husus yanında önceliği yatırımın yapılacağı lokasyon, hizmet vereceği alanın lojistik/ulaşım imkanları, geliştirme yapabilme olasılıklarının yüksek olması, kiralama olanakları ve bulunduğu noktada çevreye fayda sağlama faktörleri alıyor.

Ahmet Haytaoğlu, Levent Özakhun, Ahmet Eren, Ayşe Turalı, Berk Hacıgüzeller, Aslı Colley. Oturanlar: Şeyda Oltulu ve Nejat Ersoy

Şeyda Oltulu ve Mete Türkoğlu

Gayrimenkul sektörü ve ticari alanda ofisler, iş merkezleri ve Alışveriş Merkezleri son yıllarda oldukça gelişim gösterdi, sayıca arttı. Yanlış konumlandırılan, ihtiyaçlara yönelik olarak geliştirilemeyen, shopmix yapısı ve çeşitliliği zayıf, günümüze ve en önemlisi geleceğe yönelik değişimlere ayak uyduramayan yerler maalesef hızlı bir şekilde güç kaybediyor. Ancak doğru konumlandırılan, geliştirilmeye ve değişime açık olan yerlere yatırımcı ilgisi devam etmektedir. Bizim şu andaki doluluk oranlarımız ve kiralama alanında gösterilen ilgi oldukça iyi. Ayrıca yaptığımız son yatırımlardaki yenileme/iyileştirme/geliştirme çalışmaları çerçevesinde üzerinde çalıştığımız projelerimiz bulunuyor. Grubumuz üst yönetimi ve çalışma ekiplerimiz dünyadaki uygulamaları çok yakından takip eden oldukça vizyoner bir yapıya sahip. Hedeflerimiz açısından "bunu yapmak çok zor" diye bir şey yok. Hayal ediyor, çok çalışıyor ve hayata geçiriyoruz.

AVM'lerimizle ilgili raporlamaları incelediğimizde ziyaretçi sayılarının hep artış trendinde olduğunu gözlemliyorum. Perakende sektörü de bundan büyük memnuniyet duyuyor, bu durum satın alımı hareketlendiren bir ortam ve fayda sağlıyor. Örneğin Nişantaşı özelinde konuştuğumuzda City's Nişantaşı aynı zamanda turistler için de oldukça gözde olan bir yer, son bir yıldır ciddi bir yabancı ziyaretçi sayısı artışı ve alışveriş söz konusu.

Biz daha çok ticari gayrimenkul tarafında bir operasyon yürüttüğümüz için, diğer gayrimenkul alanlarında satışların düşüşü şeklinde yaşanan zorluklardan aynı şekilde etkilenmedik. Ancak dünya ve ülke genelinde yaşanan çeşitli ekonomik ve siyasi gelişmeler her alanı etkilediği gibi bu pazarda da etkili oldu. Özellikle son bir yıldır döviz kurlarında yaşanan dalgalanmalar ve ertesinde ortaya çıkan alışveriş merkezi kiralamalarının TL bazında yapıma zorunluluğu hem bizim gibi mevcut yatırımcıları hem de pazara yeni girecek olanları, bu alanda yapılan döviz yatırımlarının finanse edilmesi/geri ödenmesi açılarından büyük ölçüde negatif olarak etkiledi, dengesizlik, çeşitli zorluklar ve yeni yatırımlar için çekinceler yarattı. Alışveriş Merkezi yatırımcılarının ve yönetim şirketlerinin son bir yıldır yaşadığı en büyük zorluk bu noktada ortaya çıkmıştır.

Vergide Gündem: Aile şirketlerinin kurumsallaşmaları, yaşam sürelerinin uzaması için yapılması gerekenler tüm dünyada

yönetim uzmanlarının en çok kafa yorduğu konular arasında. Gülaylar Grup köklü ve başarılı aile şirketleri için Türkiye'nin en iyi örneklerinden. Bu konuda dikkat çekmek istedikleriniz var mı? Siz nasıl bir lidersiz, yönetim anlayışınızı nasıl tanımlarsınız?

Şeyda Oltulu: Aile şirketlerinde kurumsallaşma sürecinin öncelikle bu konudaki istek ve kararlılığın içselleştirilmesiyle başladığını, sonrasında ise vizyoner bir yapıyı hayata geçirebilmek için istikrarlı ve güçlü bir duruşun sergilenmesiyle devam edilip başarıya ulaşıldığını düşünüyorum. Tabii, bu hedefe yönelik bir planın hazırlanıp, yine buna uygun altyapının oluşturulmasının, doğru kişi seçimlerinin, sürekli eğitimin göz önünde bulundurulmasının, denemeye devam edilmesinin, hedeften sapmaya izin vermeyecek kontrol ve denetim sistemlerinin, bu duruşa eşlik etmesi şartıyla.

Aile şirketlerinde yönetime katılmaya başlayan yeni kuşak temsilcileri, beraberlerinde eğitimleriyle birlikte yeniliklere açık, meraklı, vizyoner bakış açılarını da getiriyorlar. Dünyanın hızla değişip her gün yeni bir keşifle karşınıza çıktığı bir ortamda, uluslararası kalite standartlarında kurumsallaşma ihtiyacı aile şirketlerinin ileriye doğru emin adımlarla yürümeleri için artık olmazsa olmaz bir gereksinim olarak ortaya çıkıyor. Gerek teknoloji gerekse içinde bulunduğumuz sektörün dinamikleri açısından devinim gerektiren bir zamandayız. Dolayısıyla devamlı yenilikleri takip etmeniz gerekiyor. Kurumsal yapıyı kurmadan o kadar doludizgin koşamazsınız, koşsanız da başarıya ulaşmanız çok zor olur.

Bir lider olarak yönetim anlayışımı öteden beri ekipteki herkesin katılımcı olması üzerine kurdum. Yol gösterici olup kişilerin fikirlerini özgürce dile getirmelerine imkân yaratıp gelişmelerine katkıda bulunacak bir anlayışa sahip olmanın çalışma hayatında çok önemli olduğuna inanıyorum. Bir hedefiniz ve buna bağlı doğru bir planınız varsa birlikte çalışarak her zaman başarabilirsiniz.

Vergide Gündem: Ülkemizde ve dünyada kadınların iş gücüne katılımı konusunda özellikle son yıllarda çok ciddi projeler yürütülüyor. Ancak istatistiklere göre, küresel boyutta gelişmiş ekonomilerde bile bugün hala istenilen seviyelerin çok uzağındayız. Gerek kurumsal yaklaşımınız gerekse kişisel değerlendirmeniz olarak bu konuda neler söylersiniz?

Mehmet Küçükkaya ve Billur Atan ile.

Şeyda Oltulu, Zeynep Epçim, Yavuz Yalçın, Berk Hacigüzeller, İpek Müminoğlu, Kerim Kazgan, Ahmet Eren, Canan Alp, Özgür Yaşa ile.

Şeyda Oltulu: Öncelikle kendi kişisel değerlendirmemden bahsetmek isterim. Belki de bu konuda şanslı olan bir kesimden geliyorum. Hem eğitim dönemim hem de iş hayatım boyunca kadın-erkek eşitsizliğinin olduğu bir duruma maruz kalmadım. Hatta EY'de çalışma hayatımın sadece 11. yılında ortak olduğumda, ofisin mevcut nüfusu itibarıyla kadın ortak sayısı EY genelinde oldukça yüksek bir orandaydı. Sonrasında ise yeni iş yerimde de bilgi birikimime, tecrübeme hep çok değer verildiğini hissettim. Ama genel olarak baktığımızda dediğiniz gibi gerek dünyada gerekse ülkemizde hala istenilen seviyelerin çok çok uzağındayız. İş dünyası bu anlamda eşit düzeyde kadın yönetici bulundurmuyor. Yönetim kademelerinde maalesef kadınlara yeterince şans verilmiyor. Erkekler belki de çok daha uzun süredir çalışma hayatında yer aldıkları için sayıca üstünlüklerini hala koruyorlar ve yine kendi kesimlerine şans vermeye devam ediyorlar. Bu konuda kişisel ve kurumsal anlayışım her zaman aynı olmuştur. İşe uygun kişi vardır, kadın ya da erkek olmasına bakılmaksızın. İş yapış şekli, yaklaşımı, tecrübesi, eğitimi, performansı ve motivasyonu ön plana çıkar, cinsiyeti değil. Hatta kadınlar birçok alanda, sahip oldukları özellikler sayesinde çok daha fazla başarılı olurlar. Bizim kurumsal yapımızda yönetim kademelerinde birçok kadın yöneticimiz bulunuyor. Kadın çalışanlar, benim de ağırlıklı olarak çalıştığım mali işler, denetim, raporlama konularında daha titiz iş çıkarabiliyorlar. Uzun bir süredir yönetim kurullarında kadın çalışan varlığını oluşturmak ve sayılarını arttırmak konusunda çalışmalar yapılıyor. Ne kadar gelişme kaydedildiğini kestirmenin zor olmasıyla birlikte, imkân verildiğinde başarı hikayelerinin artacağına dair inancımı koruyorum ve bu çalışmalarını canı-gönülden destekliyorum.

Vergide Gündem: Çalışma hayatına atılırken o dönemdeki parametreleriniz nelerdi, arkanıza baktığınızda bugün de olsa aynı yönde ilerlemeyi seçer miydiniz?

Şeyda Oltulu: Üniversiteden mezun olduğumda hedefim, işletme mühendisliğinin bizleri yönlendirmiş olduğu mühendislik ve işletme alanlarını birleştiren bir pozisyonda çalışmaya başlamaktı. Bir yandan da sahip olduğum yabancı dilleri nasıl buna entegre edebileceğimi peşindeydim. Bir başka ilgimi çeken konu olan finans alanını da araştırırken karşıma, o yıllarda çalışma alanı bugünkü gibi yaygın olmayan denetim sektörü çıktı. Tek bir şirketin hesaplarıyla uğraşmaktansa aynı alanda ama birçok farklı sektörde tecrübe kazanabileceğim denetim konusu bir anda ön planda yer aldı. Bugün geriye dönüp baktığımda hep yoğun ve meşakkatli, işin hep hayatımın odak noktasında olduğu bir çalışma hayatı ve yaşam görüyorum. Fakat bugün tekrar yeniden başlasam yine aynı yönde ilerlerdim diye düşünüyorum, mümkünse iş-yaşam dengesini daha çok gözeterek... Gerçekten çok çalıştık, hatta aramızda gülerken "bizim herkesten daha önce emekli olmamız gerekir" derdik. Fakat o ilk işe başlangıç dönemi ve o canım ekiple işi öğrenmek ve çalışmak çok keyifliydi, adeta üniversitenin devamı gibi. İşim bana yıllar itibarıyla efsane anılar ve dostları biriktirmeme sebep oldu. Ve şimdi buradan geriye baktığımda, işyerimde birlikte çalıştığım genç arkadaşlarıma, hayatlarında hep bir denge kurmaları, hobiler edinmeleri yönünde tavsiyelerde bulunurken buluyorum kendimi. Ben işe başladığımda denetim sektörü çok çok yeniydi, örneğin hiçbir zorunlu denetim yoktu. Ben sektörün bilinirliğinin henüz bu kadar olmadığı bir dönemde işe başladım, şimdi ise gelinen nokta çok başka bir boyutta.

Sonuçta bugün baktığımda yaptığım seçimden memnun olduğumu görüyorum ve bana çok şey kattığına inanıyorum.

Nilay Tan, Cenk Soyak, Levent Özakhun ile.

Vergide Gündem: EY'de çalışmış olmanın size kattığı deneyimlerden söz edebilir misiniz?

Şeyda Oltulu: EY'de çalışmış olmak öncelikle başta hiç planlamadığım bağımsız denetim alanında bir kariyer edinmemi sağladı. Ve en önemlisi de bir ömür boyu keyifle sürdüreceğim dostluklar kazandırdı. Sanırım en çok öne çıkanlar bunlar.

26 yılı aşan bu süreçte, bir yıl kadar değişim programıyla ABD'deki Riverside-California ofisinde denetim müdürü olarak çalışıp sonrasında İstanbul'a geri döndüm. İş ve yaşam tecrübesi açısından harika bir deneyimdi. Hem eğitim hem de çeşitli proje çalışmaları çerçevesinde dünyanın birçok farklı şehrinde bulundum. Tüm bunlar yine birçok farklı ülkeden iş arkadaşları, dostluklar, birçok yeni proje gerçekleştirme imkanları ve tabii müthiş deneyimler kazandırdı.

Sigortacılık sektöründe bilgi ve tecrübe kazanmam sayesinde bu alanda birçok yeniliğe katkı sağlama imkânı buldum. Bireysel Emeklilik Sistemi (BES) uygulamasının başlangıcında standartların oluşturulmasıyla ilgili olarak ve Solvency II sisteminin sektörde bilinmesi, uygulanması ve yerleşik hale gelmesinde çalışma gruplarıyla önemli projeler ürettik. TUSIAD sigortacılık teknik çalışma grubunda ve yine bağımsız denetim şirketi çalışma gruplarıyla sektöre katkı sağladık. BES, Solvency II, Sigortacılık'da TFRS'ye geçiş konularında birçok proje yürütüp öğrenilmesine ve uygulanmasına katkı sağladık. Ve bunun dışında birçok farklı sektörü ve dinamiklerini tanıdım. Tek bir yerde tekrarlanan muhasebe ve raporlama uygulamalarıyla tüm bu deneyim ve bilgiye ulaşmak kesinlikle mümkün olmayacaktı.

Ayrıca bunların yanı sıra, bir başka deneyim de 2004-2007 yılları arasında o dönem outsourcing olarak isimlendirdiğimiz, bugünkü dönemde ise Muhasebe Uygunluk ve Raporlama (ACR) olarak adlandırılan birimi yönettim. Çok iyi bir ekiple çok özverili ve keyifli çalışmalar yürütüp başarılı sonuçlara ulaştık.

Vergide Gündem: Hiç unutamadığınız anılarınız ya da keşke şunu da yapsaydım dedikleriniz var mı?

Şeyda Oltulu: Hiç unutamadığım pek çok anım var tabii ki... Mesleğin, yapılan işin pek bilinmediği yıllarda denetime gittiğimiz firmalarda hesapları değil de kendilerini denetlemeye geldiğimizi düşünen yöneticiler, geç vakitlere kadar süren çalışmalarda yapılan keyifli sohbetler, yorgunluğun üzerine pizza partilerinin verdiği mutluluk, tabii en çok da hep dile getirdiğim kazanılan dostluklar...

Fatoş Yücel ve Tolga Kirelli ile.

Bu süreçte kaçırmışım dediğim o kadar da önemli bir pişmanlığım bulunmuyor. Kaçmış gibi gözükken her şeyin yerine eklenen başka şeyler oldu. Genelde ilk işi insanlar için her zaman önemlidir. Üstelik hep genç insanlarla çalışıyorsunuz. Böyle olduğunda zorluklar daha kolay unutuluyor ve motivasyonunuz ön plana çıkıyor.

Vergide Gündem: Ekibiniz ya da ailenizle birlikte iş dışında en çok hangi aktivitelere zaman ayırıyorsunuz? Çok etkilendiğiniz ve paylaşmak isteyeceğiniz bir kitap ya da izlediğiniz bir film var mı?

Şeyda Oltulu: Ekibimle birlikte iş dışı değişik zamanlarda bir araya gelip uzun sofralarda sohbetler yapmak çok keyifli. Ailem tarafında ise eşimle birlikte hemen hemen işten bize arta kalan tüm zamanları fırsat yaratıp yurt dışında yaşayan torunlarımızla zaman geçirmeye ve seyahat etmeye ayırıyoruz. Yeni yerler keşfetmeyi seviyoruz. Eşimin mesleği olan tıp doktorluğu dışındaki hobisi müzik sayesinde yurt içi ve yurt dışında verilen konserler sayesinde pek keyifli yolculuklar yaptık. Ve tabi dostlar ve ailelerimizle paylaşılan zamanlar hep çok kıymetli ve keyifli. Kitap ve film konusunda ise tek bir isim verememekle birlikte, bu aralar daha çok kişisel gelişim üzerine kitaplar okuyor ve polisiye dizi ve gerçek tarihe dayalı dönem filmlerini takip ediyorum.

Vergide Gündem: Söyleşimizi okuyan gençlere de ilham vermesi açısından; finansal danışmanlık, vergi, denetim alanında çalışan kariyerinin başındaki arkadaşlarımız için deneyimlerinize doğrultusunda tavsiyelerinizi paylaşabilir misiniz?

Şeyda Oltulu: Seçtikleri bu işin kendilerine uygun olduğunu hissediyor ve bu yolda devam etmek istiyorlarsa klasik anlamda verilen tavsiyeleri hepimiz biliyoruz. Çalışmak, öğrenmek, eğitimini sürdürmek, kendini geliştirmek çok önemli ama ben bunun yanında özellikle denetim alanında ilerlemek istiyorlarsa, merak etmenin de çok önemli olduğunu düşünüyorum. Meraklı olmak insanın vizyonunu ister istemez geliştiriyor. Merak ederseniz daha çok araştırıyorsunuz, daha çok soru soruyorsunuz.

Vizyonunuzu daha da geliştirecek yeni keşifler hem işinize hem de kendinize birçok değer katacaktır. Bir de ilişkiler çok önemli. Özellikle bir ekip halinde çalışıyorsanız, kurulan iletişim dili ön plana çıkıyor. Bu alanda zenginleşebilmek birçok kapıyı açan anahtar olacaktır. Benim sadece yurt içinden değil, yurt dışından birçok ofisten çok iyi anlaştığım ve irtibatı sürdürdüğüm arkadaşlarım oldu. Sık sık bir araya gelemedik de birbirimizden haberdar olmak adına irtibatı hiç kaybetmedik. İşimi keyifli hale getiren unsurların başında bu geliyordu. Yapılan çalışmaların hakikaten yoğun, yorucu tarafları var. Motive olmak adına bakış açısını zenginleştirmek, iş birliği yapmaktan, keyifli projeler üretmekten geçiyor. Bunun yanında, işin gereği mevzuatı/ deşiklikleri iyi takip etmek, işinde yeniliklere açık olarak gelişim göstermek öne çıkan önemli unsurlar bence...

Gümrükte Gündem

Sercan Bahadır

Ekim ayı "Gümrükte Gündem"i belirleyen en önemli konular; 58'inci fasıldaki bazı ürünlere ilave gümrük vergisinin (İGV) getirilmesi, dış fırçası ithalatında uygulanan ek mali yükümlülük kapsamı GTİP'te değişiklik yapılması ve naylon veya diğer poliamidlerden ipliklerin ithalatına ek mali yükümlülük getirilmesidir.

1. 58'inci fasıldaki bazı ürünlere İGV getirildi.

18 Ekim 2019 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 1665 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı'yla, 95/7606 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan İthalat Rejim Kararına ekli (II) sayılı listede yer alan ve ekli tabloda tarife pozisyonu (GTİP) belirtilen maddelerinin ithalatında ilave gümrük vergisi alınmasına karar verilmiştir.

Ekli tabloda yer alan ve A.TR dolaşım belgesi eşliğinde ithal edilen Avrupa Birliği ve Türk menşeli olmayan eşyadan "Diğer Ülkeler" sütununda belirtilen oran üzerinden ilave gümrük vergisi alınır. Ancak, Türkiye'nin taraf olduğu serbest ticaret anlaşmaları çerçevesinde bir çapraz menşe kümülasyon sistemine dahil ülkeler menşeli eşyadan tercihli menşenin tevsiki halinde ilave gümrük vergisi alınmaz.

Ancak aşağıda belirtilen durum ve hallerde bu Karar hükümleri uygulanmaz.

- ▶ Ekli tabloda yer alan ürünlerin Dahilde İşleme Rejimi kapsamında ithal edilerek işlem görmüş ürün olarak ihraç edilmesi halinde, varsa telafi edici verginin hesaplanmasında;
- ▶ Bu Karar kapsamındaki ürünlerin İthalat Rejimi Kararı eki listelerdeki gümrük vergisi oranı üzerinden vergi tahsilatı yapılarak gümrük gözetimi altındayken A.TR dolaşım belgesi düzenlenerek Avrupa Birliği'ne üye ülkelere ihraç edilmesi halinde;
- ▶ Bu Karar kapsamındaki eşyanın aynı zamanda İthalat Rejimi Kararına ekli (V) sayılı listede yer alması durumunda.

Geçici madde uyarınca bu Karar'ın yayımı tarihinden (18 Ekim 2019) önce Türkiye'ye sevk edilmek üzere bir taşıma belgesi düzenlenerek yüklemesi yapılmış olan eşyanın bu Karar'ın yayımı tarihinden itibaren en geç 45 gün içinde ithalatına ilişkin gümrük beyannamesinin tescili veya gümrük mevzuatı çerçevesinde özet beyan verilmesi halinde bu Karar hükümleri uygulanmayacaktır.

G.T.İ.P.	Eşyanın tanımı	İlave gümrük vergisi oranı (%)*							
		1	2	3	4	5			9
						6	7	8	
58.03	Gaz mensucat	0	0	0	0	10	10	10	10
58.04	Tüller ve diğer ağı mensucat	0	0	0	0	10	10	10	10
58.06	Kordelalar	0	0	0	0	10	10	10	10
58.07	Dokumaya elverişli maddelerden işlenmemiş etiketler, armalar ve benzeri eşya	0	0	0	0	10	10	10	10
58.08	Parça halinde kordonlar; işleme yapılmamış şeritçi eşyası ve benzeri süs eşyası	0	0	0	0	10	10	10	10
58.09	Tarifenin başka yerinde belirtilmeyen veya yer almayan, giyim eşyasında, döşemecilikte veya benzeri işlerde kullanılan, metal ipliklerden dokunmuş mensucat	0	0	0	0	10	10	10	10
58.10	Parça, şerit veya motif halinde işlemler;	0	0	0	0	10	10	10	10
58.11	Aralarına dolgu maddesi konulan bir veya daha fazla dokumaya elverişli madde tabakalarının dikilmesi veya başka şekilde birleştirilmesinden meydana gelen parça halindeki kapitoneli mensucat	0	0	0	0	10	10	10	10

*1: AB Üyesi Ülkeler, EFTA Üyesi Ülkeler, İsrail, Makedonya, Bosna Hersek, Fas, Filistin, Tunus, Mısır, Gürcistan, Arnavutluk, Şili, Sırbistan, Karadağ, Kosova, Morityus, Moldova, Faroe Adaları; 2: Güney Kore; 3: Malezya; 4: Singapur; 5: Genelleştirilmiş Tercihler Sisteminden Yararlanacak Ülkeler Grubu; 6: En Az Gelişmiş Ülkeler; 7: Özel Teşvik Düzenlemelerinden Yararlanacak Ülkeler; 8: Gelişme Yolundaki Ülkeler; 9: Diğer Ülkeler

2. Diş fırçası ithalatında uygulanan EMY kapsamı GTİP'te değişiklik yapıldı.

22 Ekim 2019 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 1675 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı'yla 2017/10797 sayılı Diş Fırçası İthalatında Korunma Önlemi Uygulanmasına İlişkin Karar'ın 2'nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan 9603.21.00.00.00 GTİP'i 9603.21.00.00.19 GTİP'ile değiştirilmiştir. Bu meyanda ilgili fıkra "(1) 9603.21.00.00.19 Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonlu (GTİP) eşyanın İthalatında aşağıda belirtildiği şekilde 3 (üç) yıl süreyle korunma önlemi olarak ek mali yükümlülük uygulanır." olarak güncellenmiştir.

Aynı madde kapsamındaki tabloda yer alan 9603.21.00.00.00 GTİP'i 9603.21.00.00.19 olarak değiştirilmiştir.

Mülga tablo				Güncel tablo					
GTİP	Eşyanın tanımı	Ek mali yükümlülük			GTİP	Eşyanın tanımı	Ek mali yükümlülük		
		1.Dönem*	2.Dönem	3.Dönem			1.Dönem*	2.Dönem	3.Dönem
9603.21.00.00.00	Diş fırçaları (takma damak fırçaları dâhil)	0,23 ABD Dolan / Adet	0,22 ABD Doları / Adet	0,21 ABD Doları / Adet	9603.21.00.00.19	Diğerleri	0,23 ABD Dolan / Adet	0,22 ABD Doları / Adet	0,21 ABD Doları / Adet

*Korunma önleminin uygulanacağı her bir dönem, bu Karar'ın yürürlüğe giriş tarihinden (22 Ekim 2019) itibaren başlamak üzere birbirini takip eden birer yıllık süreleri ifade eder.

3. Naylon veya diğer poliamidlerden ipliklerin ithalatına EMY getirildi.

22 Ekim 2019 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 2019/2 sayılı İthalatta Korunma Önlemlerine İlişkin Tebliğ'in 3'üncü maddesinde, İthalatta Korunma Önlemlerini Değerlendirme Kurulu'nun 5402.31, 5402.32.00.00.00, 5402.45, 5402.51 ve 5402.61 GTİP'lerinde yer alan eşyanın ithalatında 3 (üç) yıl süreyle ek mali yükümlülük şeklinde korunma önlemi uygulanmasına, ek mali yükümlülüğün aşağıda yer alan tabloda gösterildiği şekilde belirlenmesine, Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) Korunma Önlemleri Anlaşması'nın 12.3 maddesi gereğince soruşturma konusu eşyanın ihracatçıları olarak önemli bir menfaati olan DTÖ üyeleri ile talep olması halinde istişarelerde bulunulmasına, Korunma Önlemleri Anlaşması'nın 9.1 maddesi gereğince gelişmekte olan ülkelere muafiyet tanınmasına ve önlemin aşağıdaki tabloda belirtilen şekilde istihsalı hususunda Cumhurbaşkanı'na öneride bulunulmasına karar verildiği belirtilmiştir.

İlgili konuya ilişkin aynı gün Resmî Gazete'de yayımlanan 1676 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı'nda, aşağıdaki tabloda belirtilen eşyanın ithalatında 3 (üç) yıl süreyle korunma önlemi olarak ek mali yükümlülük uygulanacağı belirtilmiştir.

GTİP	Eşyanın tanımı	Ek mali yükümlülük (\$/Kg)		
		1.Yıl	2.Yıl	3.Yıl
5402.31	Naylon veya diğer poliamidlerden (tek katının her biri 50 teksi geçmeyenler)	0,30	0,29	0,28
5402.32.00.00.00	Naylondan veya diğer poliamidlerden (tek katının her biri 50 teksi geçenler)			
5402.51	Naylondan veya diğer poliamidlerden			
5402.61	Naylondan veya diğer poliamidlerden	0,10	0,09	0,08
5402.45	Diğerleri, naylonlardan veya diğer poliamidlerden			

*Korunma önleminin uygulanacağı her bir dönem, bu Karar'ın yürürlüğe giriş tarihinden itibaren başlamak üzere birbirini takip eden birer yıllık süreleri ifade eder.

Mezkûr Karar'ın ekli listesinde yer alan ülkeler ve gümrük bölgeleri menşeli eşyanın korunma önlemi uygulamasından muaf tutulması amacıyla tarife kontenjanı açılmıştır. Tarife kontenjanı miktarı, ek mali yükümlülüğün uygulandığı her bir dönemde, Karar ekinde yer alan ülkeler ve gümrük bölgeleri menşeli tarife kontenjanı kapsamı eşyanın tamamı için toplam 2.986 ton olarak belirlenmiştir. Ancak her bir ülke veya gümrük bölgesi menşeli eşya için bir dönemde verilecek tarife kontenjanı 995 tonu geçmemektedir.

İlgili Karar, yayım tarihini (22 Ekim 2019) takip eden 30. gün yürürlüğe girecektir.

Sosyal Güvenlik ve İş Hukuku alanında ekim ayı gündemini oluşturan konuların ayrıntıları bu sayımızda yer almaktadır. SGK Sirkülerlerimiz ile de sizlerle paylaştığımız üzere;

- ▶ Aylık prim ve hizmet belgeleri ile muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinin SGK'ya son verilme tarihleri ile tahakkuk eden primlerin son ödeme tarihlerinin e-posta ile işverenlere bildirilmesine ilişkin genel yazı ile,
- ▶ Mesleki yeterlilik belgesi alma zorunluluğuna eklenen yeni mesleklerle ilgili Tebliğ yayımlanmıştır.

Konulara ilişkin kısa bilgilere bu sayımızda da ulaşabilirsiniz.

Bu aya özgü bir değişiklik içermemekle birlikte; işverenlerimizi yakından ilgilendiren üç konuyu dikkatlerinize sunmaktayız. Bunlar;

- ▶ SGK prim borçlarının KDV iade alacaklarından mahsubu,
- ▶ İşverenlerin deprem gibi acil durumlardaki yükümlülükleri ile,
- ▶ Askerlik ve doğum borçlanmasında gelir vergisi avantajları.

Ayrıca yargı köşemizde bu ay; iş hukuku ile ilgili iki farklı Yargıtay kararını paylaşmış bulunmaktayız.

1. Aylık prim ve hizmet belgeleri ile muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinin SGK'ya son verilme tarihleri ile tahakkuk eden primlerin son ödeme tarihlerinin e-posta ile işverenlere bildirilmesi

SGK Başkanlığı Sigorta Primi Genel Müdürlüğüne yayımlanan 08.10.2019 tarihli ve 99779835-202.99-E.15121183 sayılı genel yazıya göre;

- ▶ SGK tarafından uygulamaya başlanılan "İŞVEREN E-POSTA BİLDİRİMİ" menüsü ile aktif olan işyerleri için "Aylık Prim ve Hizmet Belgeleri ve Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamelerinin verilme süresinin sona ereceği tarihler ile işyerinde çalıştırılan sigortalılara ilişkin tahakkuk eden prim borçlarının son ödeme tarihleri işverenlerin işyeri tescil sisteminde kayıtlı e-posta adreslerine gönderilebilecektir.

İşverenler için oldukça faydalı olan bu bildirimlerin alınması için işyeri tescil ekranlarında gerekli güncelleme işlemlerinin yapılması (e-posta adresi olmayanlar) gerekmektedir. Bu sayede, işverenlerin gereksiz ceza almamaları ve sistem tarafından ikaz edilmeleri amaçlanmıştır.

- ▶ Afet ve diğer mücbir sebep hâllerinde belgelerin verilme süresi ve primlerin ertelenmesi işlemleri daha önce ünitelerden yapılan taleple bizzat SGK Başkanlığı tarafından yapılmakta iken, sistemde yapılan iyileştirmeler ile artık tüm ünitelerde "İşveren INTRA" sistemi aracılığıyla "Borç Erteleme İşlemleri" ekranı vasıtasıyla doğrudan yapılabilecektir.

2. Mesleki yeterlilik belgesi zorunluluğuna 26 meslek daha ilave edildi.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından 3 Ekim 2019 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan Tebliğ ile 26 yeni meslek daha mesleki yeterlilik belgesi zorunluluğu kapsamına alınmıştır.

Bakanlığının 2019/1 sıra numaralı tebliğinde yer alan 26 meslekte MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi olmayan kişiler Tebliğ'in yayım tarihinden itibaren on iki ay sonra **(03.10.2020 tarihinden sonra)** çalıştırılmayacaktır. Söz konusu Tebliğ ile MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi zorunluluğu getirilen meslek sayısı 117'den 143'ye çıkmıştır.

Ancak 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'na göre ustalık belgesi almış olanlar ile Millî Eğitim Bakanlığına bağlı meslekî ve teknik eğitim okullarından ve üniversitelerin meslekî ve teknik eğitim veren okul ve bölümlerinden mezun olup, diplomalarında veya ustalık belgelerinde belirtilen bölüm, alan ve dallarda çalıştırılanlar için belge şartı aranmayacaktır.

EK-1 MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi Zorunluluğu Getirilen Meslek Listesi

Sıra No	Ulusal Yeterlilik Kodu	Ulusal Yeterlilik Adı	Seviyesi
1.	11UY0004-5	Ağır vasıta tecrübe sürücüsü	Seviye 5
2.	12UY0071-3	Armürlü dokuma kumaş desen hazırlama elemanı	Seviye 3
3.	12UY0072-4	Armürlü dokuma kumaş desinatörü	Seviye 4
4.	12UY0111-3	Ayakçı (Deri/Kürk hazır giyim)	Seviye 3
5.	12UY0116-4	Deri işlenti operatörü	Seviye 4
6.	13UY0148-3	Haddecî	Seviye 3
7.	13UY0148-4	Haddecî	Seviye 4
8.	11UY0038-4	İplik operatörü	Seviye 4
9.	15UY0218-2	İşaretçi	Seviye 2
10.	12UY0073-3	Jakarlı dokuma kumaş desen hazırlama elemanı	Seviye 3
11.	12UY0074-4	Jakarlı dokuma kumaş desinatörü	Seviye 4
12.	15UY0234-3	Kartonpiyer uygulayıcısı	Seviye 3
13.	12UY0113-4	Kesimci (Deri/Kürk hazır giyim)	Seviye 4
14.	12UY0115-3	Kesimci (Saracîye)	Seviye 3
15.	12UY0088-3	Liman forklift operatörü	Seviye 3
16.	12UY0064-3	Liman saha istif makineleri operatörü (CRS ve ECS)	Seviye 3
17.	12UY0112-4	Model makineci (Deri/Kürk hazır giyim)	Seviye 4
18.	12UY0077-5	Otomasyon sistemleri programcısı	Seviye 5
19.	14UY0193-4	Otomotiv kontrol test ve ayar işçisi	Seviye 4
20.	13UY0120-4	Tarihi eser koruma ve restorasyon elemanı	Seviye 4
21.	13UY0120-5	Tarihi eser koruma ve restorasyon elemanı	Seviye 5
22.	14UY0200-3	Taşlama tezgah işçisi	Seviye 3
23.	14UY0200-4	Taşlama tezgah işçisi	Seviye 4
24.	12UY0089-4	Yüksek gerilim kablo aksesuarları montajcısı	Seviye 4
25.	12UY0090-4	Yüksek gerilim teçhizatı test elemanı	Seviye 4
26.	12UY0090-5	Yüksek gerilim teçhizatı test elemanı	Seviye 5

3.SGK prim borçları KDV iade alacaklarından mahsup suretiyle ödenebilmektedir.

Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliğinin "IV/A-2.1. Mahsup Yoluyla İade" bölümünde; KDV iade alacağının mükellefin kendisinin veya ortaklık payı ile orantılı olmak üzere adi, kolektif ve adi komandit şirketlerde ortakların (komandit şirketlerde sadece komandite ortakların), vergi dairelerince takip edilen amme alacaklarına, ithalat sırasında uygulanan vergilere, Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) prim borçlarına mahsuben iade edilebileceği belirtilmiştir¹. SGK yönünden;

5510 sayılı Kanun'un 88'inci maddesinde de aynen; "Prim borçları, katma değer vergisi iade alacağından mahsubu suretiyle de ödenebilir. Bu takdirde katma değer vergisi iade hakkı sahibi kendisinin, mal veya hizmet satın aldığı veya iştirak veya ortaklık ilişkisi içinde bulunduğu işverenlerin prim borçları için de mahsup talep edebilir. Bu işverenlerin mahsup talebinde buldukları ayda muaccel olan prim borçlarının birinci fıkrada belirtilen ödeme sürelerini izleyen onbeş gün içinde mahsup suretiyle ödenmesi halinde, yasal süresi içinde ödendiği kabul edilir. Ancak prim borçlarının katma değer vergisi iade alacağından mahsup suretiyle ödenmesi talebinde bulunulduğu halde, süresinde mahsup edilemeyen veya eksik mahsup edilen prim borçları için birinci fıkrada belirtilen ödeme sürelerini izleyen gündün başlanarak gecikme cezası ve gecikme zammı uygulanır. Kurum, Maliye Bakanlığının uygun görüşü ile bu uygulamadan faydalanacak işverenleri; işteğal konusu, işteğal türü ve işteğal büyüklüğü itibarıyla belirlemeye ve lehine mahsup talebinde bulunulan işverenlerin prim borcu ödeme süresini otuz günü aşmamak üzere uzatmaya yetkilidir" denilmiştir.

5510 sayılı Kanun'un 88'inci maddesi ile Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği'ne dayanılarak 28/11/2013 tarihli Resmî Gazetede yayımlanan İşveren Uygulama Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ'in "6. Prim Borçlarının Katma Değer Vergisi İade Alacağından Mahsup Suretiyle Ödenmesi" başlıklı bölümünde; "Prim borçlarının katma değer vergisi iade alacağından mahsup suretiyle ödenmesinin talep edilmesi durumunda, primin en geç ödenmesi gereken yasal süre; Kanun'un **4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine** tabi sigortalı çalıştıran işverenlerden; sigortalılara ait ücretleri her ayın 1'i ila sonu arasına ilişkin olarak ödeyen işverenler yönünden, **primin ilişkin olduğu ayı takip eden ayın sonu (vade) yerine, vadeyi izleyen yirminci**, sigortalılara ait ücretlerin her ayın 15'inden, ertesi ayın 14'üne kadarki döneme ilişkin olarak ödendiği işverenler yönünden ise primin ilişkin olduğu dönemi takip eden dönemin sonu (vade) yerine, vadeyi takip eden yirminci gün olacaktır." açıklamaları yapılmıştır.

Buna göre, sadece 5510 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine tabi sigortalı çalıştıran işverenlerin prim borçlarının düzenleme kapsamında KDV iade alacaklarından mahsubu öngörülmüştür. Bu anlamda Bağ-Kur/4-b prim borçlarının KDV iade alacaklarınızdan mahsubu suretiyle ödenmesi mümkün bulunmamaktadır.

Prim borçlarının son ödeme tarihi, borcun tahakkuk ettiği dönemi takip eden ay sonuyken bu düzenlemeyle birlikte mahsup talebinde bulunan işveren için 30 günlük ödeme süresine 20 gün daha ilave edilmiştir.

¹ Isparta Defterdarlık Gelir Müdürlüğü 06/04/2015 tarih ve 25947440-130-7 sayılı özelge

Örnek: Ücretlerin her ayın 1 ile sonu arasında geçen süreye ilişkin ödendiği özel sektöre ait bir işyerinde çalıştırılan sigortalılara ilişkin bulunan 2019/ Eylül ayına ait prim borcunun, KDV iade alacağından mahsup suretiyle ödenmesinin talep edilmesi halinde, (KDV iade alacağından mahsup talep edilmemiş olması durumunda prim borcu en geç ait olduğu 2019/Eylül ayını takip eden 31/10/2019 tarihine kadar ödenmesi gerekmektedir) söz konusu sigorta primine denk gelecek iade tutarının, ilgili vergi dairesince 20/11/2019 tarihine kadar (bu tarih dahil) Sosyal Güvenlik Kurumuna aktarılması halinde, ilgili aya ait primler yasal süresi içinde ödenmiş kabul edilecektir. Yirminci günün resmî tatile rastlaması ve bu nedenle prim borçlarının yirminci günü takip eden ilk iş günü içinde mahsup edilmesi halinde de primler yasal süresi içinde ödenmiş kabul edilecektir.

Mahsup edilen tutarın prim borcunun tamamını karşılamaması durumunda, mahsubu gerçekleştirilen tutar yasal süresinde ödenmiş sayılırken, ödenmeyen kısım 20 günlük süre dikkate alınmaksızın yasal ödeme süresinin sona erdiği tarihten ödememenin yapılacağı tarihe kadar gecikme cezası ve gecikme zammı uygulanarak ödenecektir.

KDV iade alacağı, SGK'ya olan borçlara (sosyal sigorta primi, işsizlik sigortası primi ve idari para cezası borçları ile bunların ferilerine) mahsubu mümkündür.

Özellikle ihalelere katılacak firmalar yönünden çok önemli bir sorunsal ise sigorta primlerinin yasal ödenmesi gereken sürenin bitiminden itibaren geçecek ilave 20 günlük süre içinde ihalelere katılmak için SGK'dan borcu yoktur yazısı talep ettiklerinde ortaya çıkmaktadır. Çünkü KDV mahsubu ile ödenecek sigorta primleri henüz SGK hesaplarına aktarılmadığından işverenlere borcu olmadığına ilişkin belge verilememektedir. Bu sorunun çözümü için 2016/3 sayılı SGK genelgesi ile çözüm sağlanmıştır. Yapılması gereken işlem; ayın 01-20 tarihleri arasında borcu yoktur yazısına ihtiyaç duyan mükelleflerin iadeyi yapacak saymanlık/vergi dairesinden alacakları "tutarı belirtilen prim borcunun KDV alacağından mahsup suretiyle SGK hesaplarına aktarılacağına ilişkin ıslak imzalı yazı" ile ödemenin yapılmaması halinde alınan yazının hükümsüz olacağına ilişkin bir taahhütname verilmesidir. Bu işlemler manuel olarak yürütülecektir.

4.İşverenlerin iş yerlerinde deprem gibi acil durumlarda sorumlulukları ve yükümlülükleri bulunmaktadır.

Son dönemlerde özellikle İstanbul'da hissedilen şiddetli ve artçı depremler üzerine 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve ilgili yönetmelikler gereği işverenlerin yükümlülüklerini ve iş yerlerinde alması gereken tedbirleri hatırlatmak sorumluluk hukuku kapsamında son derece önemli hale gelmektedir.

Yargıtay'ın iş yerinde deprem sonucu yaralanma veya ölüm olayının gerçekleşmesini, iş kazası olarak değerlendirdiği dikkate alındığında, işverenlerin bu tür vakalarda iş yerlerinin niteliği de göz önünde bulundurularak acil durumları belirleme, bunların olumsuz etkilerini önleyici ve sınırlandırıcı tedbirleri alma, görevlendirilecek kişileri belirleme, acil durum müdahale ve tahliye yöntemlerini oluşturma, dokümantasyon, tatbikat ve acil durum planını yenileme gibi görevleri bulunmaktadır. Ayrıca

işverenler, iş güvenliği uzmanı görevlendirme yükümlülüğü bulunmuyorsa, bulunduğu durumda iş güvenliği uzmanının yerine getirmesi gereken bu görevleri ifa etmek üzere çalışan temsilcisi ve destek elemanı da görevlendirmelidir.

Destek elemanları, ilgili Kanun'un 3. maddesinde belirtildiği üzere "asli görevinin yanında iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili önleme, koruma, tahliye, yangınla mücadele, ilk yardım ve benzeri konularda özel olarak görevlendirilmiş uygun donanım ve yeterli eğitime sahip kişi"yi ifade etmektedir. İş yerlerinin niteliklerine göre arama, kurtarma, tahliye ve yangınla mücadele durumlarında İş Yerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik'in "görevlendirilecek çalışanların belirlenmesi" başlıklı 11. maddesi uyarınca;

- a)Az tehlikeli sınıfta yer alan iş yerlerinde her 50 çalışan için 1,
  - b)Tehlikeli sınıfta yer alan iş yerlerinde her 40 çalışan için 1,
  - c)Çok tehlikeli sınıfta yer alan iş yerlerinde her 30 çalışan için 1
- adet destek elemanı görevlendirilmesi gerekmektedir.

İlk yardım durumunda ise, İlk Yardım Yönetmeliği'nin "İlk Yardımcı Bulundurulması" başlıklı 19. maddesi uyarınca;

- a)Az tehlikeli sınıfta yer alan iş yerlerinde her 20 çalışan için 1,
  - b)Tehlikeli sınıfta yer alan iş yerlerinde her 15 çalışan için 1,
  - c)Çok tehlikeli sınıfta yer alan iş yerlerinde her 10 çalışan için 1
- olmak üzere ilk yardımcı bulundurulması zorunludur.

Aynı Yönetmelik'in "tatbikat" başlıklı 13. maddesi uyarınca, hazırlanan acil durum planının uygulama adımlarının düzenli olarak takip edilebilmesi ve uygulanabilirliğinden emin olmak için iş yerlerinde yılda en az bir defa olmak üzere tatbikat yapılır, denetlenir ve gözden geçirilerek gerekli düzeltici ve önleyici faaliyetler yapılır denilmektedir. Gerçekleştirilen tatbikatın tarihi, görülen eksiklikler ve bu eksiklikler doğrultusunda yapılacak düzenlemeleri içeren tatbikat raporu hazırlanır. Ayrıca acil durumlardan biri olarak deprem anında tahliye kapılarının çalışanlar tarafından kolayca bulunabilmesi için bu bölgelerde çeşitli uyarıcı işaretlerin yer alması ve işverenin çalışanlarını bu konuda da bilgilendirmesi gerekmektedir.

Tüm bu önemleri almayan, yükümlülüklerini yerine getirmeyen işverenler temerrüde düşmekle beraber, alınmaması halinde 6331 sayılı Kanun'un 13. maddesi çalışanlara çalışmaktan kaçınma hakkını sağlamış ve 4857 sayılı İş Kanunu'nun 24. maddesinin 1. fıkrasının (a) bendi kapsamında ise iş sözleşmesini haklı sebeple feshetme hakkını vermiş olacaktır.

5.Askerlik ve doğum borçlanması yapacak olanlar gelir vergisi avantajı elde etmektedir.

Askerlik ve doğum borçlanmaları sigorta prim gün sayısı elde edebilmek ve bu sayede emeklilik şartlarını tamamlamak için çok sık olarak kullanılmaktadır. Ancak bu borçlanma tutarlarının bir avantajı daha bulunmaktadır. O da ücretin gerçek safi değerini bulabilmek için yasal olarak indirilmesi kabul edilen gider olarak kabul edilmeleridir.

Gelir Vergisi Kanunu'nun 63/2 maddesinde; Kanun'la kurulan emekli sandıkları ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun geçici 20. maddesinde belirtilen sandıklara ödenen aidat ve primler indirim kapsamında sayılmıştır. Bu kapsamda;

5510 sayılı Kanun'a göre sigortalı sayılanların, kanunları gereği verilen ücretsiz doğum ya da analık izni süreleri ile üç defaya mahsus olmak üzere doğum tarihinden sonra iki yıllık süreyi geçmemek kaydıyla borçlanılacak sürelerde uzun vadeli sigorta kolları açısından sigortalı sayılmaması ve çocuğunun yaşaması şartlarıyla talepte bulunulan süreleri; er veya erbaş olarak silah altında veya yedek subay okulunda geçen sürelerin, kendilerinin veya hak sahiplerinin yazılı talepte bulunmaları ve talep tarihinde aynı Kanun'un 82'nci maddesine göre belirlenen prime esas günlük kazanç alt ve üst sınırları arasında olmak üzere, kendilerince belirlenecek günlük kazancın %32'si üzerinden hesaplanacak primlerini borcun tebliği tarihinden itibaren bir ay içinde ödemeleri şartıyla borçlandırılarak, borçlandırılan sürelerinin sigortalılıklarına sayılacağı hükümlerine yer verilmiştir.

Özel banka sandıkları dahil ödenen borçlanma primlerinin ait olduğu ay gelir vergisi matrahından indirilmesine, borçlanma tutarlarının toptan ödenmesi durumunda ise ödenen tutara ulaşıncaya kadar takip eden aylarda indirim konusu yapılmaya devam edilebilecektir. İşveren değişikliklerinde ise indirim konusu yapılmayan kalan tutarların önceki işverenden alınan bir yazı ile tevsik edilmek üzere yeni işverene verilmesi uygun olacaktır.

6.Yargı köşesi

Yargı köşemizde bu ay çalışma koşullarında esaslı değişikliği kabul etmeyen işçinin ihbar tazminatı istemi ile fazla çalışmanın hesaplanması konularına ilişkin olarak iki Yargıtay kararını dikkatinize sunmak isteriz.

6.1.Çalışma koşullarında esaslı değişikliği kabul etmeyen işçinin ihbar tazminatı

**Yargıtay 9. Hukuk Dairesi Esas Numarası: 2016/32111
Karar Numarası: 2019/15139 Karar Tarihi: 09.07.2019**

Özeti: Taraflar arasında, davacı işçinin ihbar tazminatı alacağına hak kazanıp kazanmadığı noktasında uyuşmazlık söz konusudur. Davacının çalıştığı işyerinin il dışına taşınması nedeni ile davacıya yeni işyerinde çalışma teklifinde bulunulmuş, davacı işçi esaslı değişiklik teşkil eden teklifi kabul etmediğini, kıdem ve ihbar tazminatları ödenerek iş akdinin feshedilmesini talep etmiştir. Söz konusu talep, ancak ve ancak ikale icabı olarak nitelendirilebilir. Davacının bu beyanının iş akdini feshettiği şeklinde yorumlanması hatalıdır. Nitekim, taraflarca imzalı işten ayrılış bildirgesi ve ibranamede de açıkça iş akdinin işverence feshedildiği ifade edilmiş olup, feshin haklı nedene dayanmadığı da dikkate alındığında, davacı lehine ihbar tazminatına da hükmedilmesi gerekmektedir.

Taraflar arasında görülen davanın yapılan yargılaması sonunda; ilamda yazılı nedenlerle gerçekleşen miktarın faiziyle birlikte davalıdan alınarak davacıya verilmesine ilişkin hükmün süresi içinde temyizden incelenmesi taraflar avukatlarıncaya istenilmesi davalı avukatın duruşma talep etmesi üzerine dosya incelenerek işin duruşmaya tabi olduğu anlaşılmış ve duruşma için

09/07/2019 Salı günü tayin edilerek taraflara çağrı kağıdı gönderilmişti. Duruşma günü davalı adına Avukat ... ile karşı taraf adına Avukat ... geldiler. Duruşmaya başlanarak hazır bulunan avukatların sözlü açıklamaları dinlendikten sonra duruşmaya son verilerek Tetkik Hakimi tarafından düzenlenen rapor sunuldu, dosya incelendi gereği konuşulup düşünüldü:

A) Davacı isteminin özeti:

Davacı vekili; müvekkilinin, davalı nezdinde 01.03.1986 tarihinde çalışmaya başladığını, davalıya ait fabrikanın ... yolu ... / adresine taşındığı için davacının iş akdine 31.08.2007 tarihinde son verildiğini, bir kısım işçilik alacağını ödendiği halde davacıya gerçek ücreti üzerinden haklarının ödenmediğini, yasal hakkının altında yapılan bu ödemelerin mahsup edildikten sonra bakiye kalan haklarının ödenmesi gerektiğini, davacının ustabaşı olarak çalıştığını aylık net 1.400 TL ücret aldığını, işyerinde yemek ve servis bulunduğunu ileri sürerek; kıdem ve ihbar tazminatı alacaklarının tahsiline karar verilmesini talep ve dava etmiştir.

B) Davalı vekilinin cevabının özeti:

Davalı vekili; davacının vasıfsız işçi olarak çalıştığını, şirketin üretim tesisini ... yolu üzeri 7 km. ... adresine taşıma kararı alması sebebiyle davacıya bu hususun yazılı olarak tebliğ edildiğini ve çalışma koşullarındaki esaslı değişikliği kabul etmediğini 6 iş günü içinde bildirmesini talep ettiklerini, davacının esaslı değişikliği kabul etmediğini ve iş akdini feshettiğini, bunun üzerine kıdem tazminatının hesaplanarak kendisine ödendiğini, ihbar tazminatına hak kazanmadığını, davacının iş ilişkisini sona erdirdikten 7 sene sonra iş bu davayı ikame etmesinin hakkın kötüye kullanılması olduğunu, ustabaşı olarak çalıştığı ve aylık net 1.400,00 TL maaş aldığı yönündeki gerçeğe aykırı beyanlar ile haksız kazanç elde etmeye çalıştığını, davacının maaşının imzalı bordrolar ile 585,00 TL olduğunu sabit olduğunu savunmuştur.

C) Yerel mahkeme kararının özeti:

Mahkemece, davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

D) Temyiz:

Karar süresinde taraflar vekilleri tarafından temyiz edilmiştir.

E) Gerekçe:

- 1- Dosyadaki yazılara, delillerin taktirinde bir isabetsizlik bulunmamasına göre tarafların aşağıdaki bentlerin kapsamı dışında kalan temyiz itirazları yerinde görülmemiştir.
- 2- Taraflar arasında işçiye ödenen aylık ücretin miktarı konusunda uyuşmazlık bulunmaktadır.

Çalışma yaşamında daha az vergi ya da sigorta primi ödenmesi amacıyla zaman zaman, iş sözleşmesi veya ücret bordrolarında gösterilen ücretlerin gerçeği yansıtmadığı görülmektedir. Bu durumda gerçek ücretin tespiti önem kazanır. Somut uyuşmazlıkta; davacı işçi, aylık ücretinin net 1.400 TL olduğunu iddia etmiştir.

Davalı işveren ise davacının brüt 585 TL ücret ile çalıştığını savunmuştur.

Mahkemece, davacının iddia ettiği gibi net 1.400 TL ücret aldığı kabul edilmiştir.

Dosyadaki bilgi ve belgeler ile emsal ücret yazıları ve özellikle davacı tanıklarının beyanları birlikte değerlendirildiğinde, davacı işçinin aylık net 1.000 TL ücret ile çalıştığı anlaşılmıştır.

İşçilik alacaklarının bu ücret miktarına göre hesaplanıp, hüküm altına alınması gerekirken yanılığılı değerlendirme ile yazılı şekilde sonuca gidilmesi hatalıdır.

3- Taraflar arasında, davacı işçinin ihbar tazminatı alacağına hak kazanıp kazanmadığı noktasında uyumsuzluk söz konusudur.

Mahkemece, davacının çalışma koşullarındaki esaslı değişiklik talebini kabul etmediği ve iş akdini kendisinin sonlandırdığı gerekçesi ile ihbar tazminatı talebinin reddine karar verilmiştir.

Davacının çalıştığı işyerinin il dışına taşınması nedeni ile davacıya yeni işyerinde çalışma teklifinde bulunulmuş, davacı işçi 29.08.2007 tarihli dilekçesi ile esaslı değişiklik teşkil eden teklifi kabul etmediğini, kıdem ve ihbar tazminatları ödenerek iş akdinin feshedilmesini talep etmiştir.

Söz konusu talep, ancak ve ancak icabı olarak nitelendirilebilir. Davacının bu beyanının iş akdini feshettiği şeklinde yorumlanması hatalıdır.

Nitekim, taraflarca imzalı işten ayrılış bildirgesi ve ibranamede de açıkça iş akdinin işverence feshedildiği ifade edilmiş olup, feshin haklı nedene dayanmadığı da dikkate alındığında, davacı lehine ihbar tazminatına da hükmedilmesi gerekirken yanılığılı değerlendirme ile talebin reddine karar verilmesi hatalı olup, bozmayı gerektirmiştir.

4- Hüküm altına alınan alacağın net mi yoksa brüt mü olduğunun hükümde belirtilmemesinin HMK'nun 297/2. maddesine aykırı olduğunun ve infazda tereddüte yol açacağı düşünülmemesi de hatalıdır.

F) Sonuç:

Temyiz olunan kararın yukarıda yazılı sebepten dolayı BOZULMASINA, davalı yararına takdir edilen 2.037.00 TL. duruşma avukatlık parasının davacıya, davacı yararına takdir edilen 2.037.00 TL. duruşma avukatlık parasının karşı tarafa yükletilmesine, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgililere iadesine, 09/07/2019 gününde oybirliğiyle karar verildi.

6.2.Fazla çalışmanın hesaplanması

Yargıtay 9. Hukuk Dairesi Esas Numarası: 2016/5787 Karar Numarası: 2019/15100 Karar Tarihi: 08.07.2019

Özeti: Davacının çalışma şekline göre 31.12.2010 tarihine

kadar haftalık 18 saat, 01.01.2011 tarihinden itibaren ise haftalık 9 saat fazla mesai yaptığı, buna göre ücret bordrolarında görülen aylık 22 saat ve 33 saat fazla mesaiden daha fazla mesai yaptığı ve bu nedenle fazla mesai ücretinin eksik ödendiği anlaşılmaktadır. Mahkemece; Ocak 2008 tarihinden sonra kendini tekrar eden şekilde ve bazen davacının yıllık izinde olduğu ayda bile aylık 22 saat, Ocak 2013 tarihinden sonra ise hep aylık 33 saat yapılan fazla mesai ücreti ödemesinin hesaplanan fazla mesai ücretinden mahsup edilmesi ve buna göre fark fazla mesai ücretinin hesaplatılarak hüküm altına alınması gerekir.

Taraflar arasında görülen dava sonucunda verilen kararın, temyizden incelenmesi taraflar vekillerince istenilmekle, temyiz taleplerinin süresinde olduğu anlaşıldı. Dava dosyası için Tetkik Hakimi tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

A) Davacı isteminin özeti:

Davacı vekili, davacının davalının asil işveren olarak işçi çalıştırdığı işyerinde 11.06.2005 tarihinde çalışmaya başladığını, işten haksız olarak çıkarıldığı 03.10.2013 tarihine kadar aralıksız olarak çalıştığını ileri sürerek, kıdem, ihbar tazminatları ile fazla mesai ücreti ve yıllık izin ücreti alacaklarının davalıdan tahsilini istemiştir.

B) Davalı cevabının özeti:

Davalı vekili, davacının çalıştığı işyerinin ... Temizlik Otomasyon Bilgi İşlem Organizasyon San. Tic. Ltd. Şti. olduğunu, davalı ... A.Ş.'nin kafeterya personel hizmet alım işi için ihale yaptığını ve adı geçen şirketin bu ihaleyi kazandığını, büfe ve kafeteryalarda personel istihdam ettiğini, davacının da bu ihale kapsamında çalışmış olduğunu, husumetin ... Temizlik Otomasyon Bilgi İşlem Organizasyon San. Tic. Ltd. Şti.'ne yöneltilmesi gerektiğini, davacının 07:00 - 19:00 saatleri arasında düzenli olarak çalıştığı iddiasının doğru olmadığını, her gün 12 saat çalışma düzeninin söz konusu olmadığını, fazla çalışmanın söz konusu olması halinde bunun ücretinin davacıya ödendiğini, davacının iş sözleşmesinin haklı nedenle sona erdirildiğini savunarak, davanın reddini istemiştir.

C) Yerel mahkeme kararının özeti:

Mahkemece, toplanan delillere ve bilirkişi raporuna dayanılarak, iş akdinin tazminatsız feshini gerektirecek eylemleri şüpheye yer bırakmayacak şekilde ispatlanamadığından davacının kıdem ve ihbar tazminatına hak kazandığı, fazla mesai iddiasının bordrolarda fazla mesai tahakkuku bulunduğu ve tahakkukun üzerindeki fazla mesai iddiaları yazılı belge ile ispatlanamadığı gerekçesiyle, davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

D) Temyiz:

Kararı taraf vekilleri temyiz etmiştir.

E) Gerekçe:

1- Dosyadaki yazılara, toplanan delillerle kararın dayandığı kanuni gerektirici sebeplere göre davalının tüm, davacının aşağıdaki bendin kapsamı dışında kalan temyiz itirazları yerinde değildir.

2- Davacı işçinin fazla çalışma yapip yapmadığı konusunda taraflar arasında uyuşmazlık bulunmaktadır.

Fazla çalışma yaptığını iddia eden işçi bu iddiasını ispatla yükümlüdür. Ücret bordrolarına ilişkin kurallar burada da geçerlidir. İşçinin imzasını taşıyan bordro sahteliği ispat edilinceye kadar kesin delil niteliğindedir. Bir başka anlatımla bordronun sahteliği ileri sürülüp kanıtlanmadıkça, imzalı bordroda görünen fazla çalışma alacağının ödendiği varsayılır.

Fazla çalışmanın ispatı konusunda işyeri kayıtları, özellikle işyerine giriş çıkışı gösteren belgeler, işyeri iç yazışmaları delil niteliğindedir. Ancak, fazla çalışmanın yazılı belgelerle kanıtlanamaması durumunda tarafların, tanık beyanları ile sonuca gidilmesi gerekir. Bunun dışında herkesçe bilinen genel bazı vakıalar da bu noktada göz önüne alınabilir. İşçinin fiilen yaptığı işin niteliği ve yoğunluğuna göre de fazla çalışma olup olmadığı araştırılmalıdır.

İmzalı ücret bordrolarında fazla çalışma ücreti ödendiği anlaşılıyorsa, işçi tarafından gerçekte daha fazla çalışma yaptığının ileri sürülmesi mümkün değildir. Ancak, işçinin fazla çalışma alacağının daha fazla olduğu yönündeki ihtirazi kaydının bulunması halinde, bordroda görünen daha fazla çalışmanın ispatı her türlü delille yapılabilir. Bordroların imzalı ve ihtirazi kayıtsız olması durumunda, işçinin bordroda belirtilenden daha fazla çalışmayı yazılı belge ile kanıtlaması gerekir.

İşçinin imzasını içermeyen bordrolarda fazla çalışma tahakkuku yer aldığı ve tahakkukta yer alan miktarların karşılığı banka hesabına ödendiğinde, tahakkuku aşan fazla çalışmalar her türlü delille ispatlanabilir. Tahakkuku aşan fazla çalışma hesaplandığında, bordrolarda yer alan fazla çalışma ödeme tutarları mahsup edilmelidir.

Somut uyuşmazlıkta; dosya içeriğinde davacının çalışma şekline göre 31.12.2010 tarihine kadar haftalık 18 saat, 01.01.2011 tarihinden itibaren ise haftalık 9 saat fazla mesai yaptığı, buna göre ücret bordrolarında görülen aylık 22 saat ve 33 saat fazla mesaiden daha fazla mesai yaptığı ve bu nedenle fazla mesai ücretinin eksik ödendiği anlaşılmaktadır.

Mahkemece; Ocak 2008 tarihinden sonra kendini tekrar eden şekilde ve bazen davacının yıllık izinde olduğu ayda bile aylık 22 saat, Ocak 2013 tarihinden sonra ise hep aylık 33 saat yapılan fazla mesai ücreti ödemesinin hesaplanan fazla mesai ücretinden mahsup edilmesi ve buna göre fark fazla mesai ücretinin hesaplatılarak hüküm altına alınması gerekir.

Eksik inceleme ve hatalı değerlendirme ile fazla mesai ücreti talebinin tamamen reddine karar verilmesi hatalıdır.

F) Sonuç:

Temyiz olunan kararın, yukarıda yazılı sebepten dolayı BOZULMASINA, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgililere iadesine, 08/07/2019 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

OECD planına G20 maliye bakanlarından tam destek

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) tarafından açıklanan ve çok uluslu şirketlerin daha adil bir biçimde vergilendirilmesini öngören plan, dünyanın önde gelen ülkelerinin oluşturduğu G20'den destek buldu.

OECD'nin geçtiğimiz ay açıkladığı plan, Washington'da 17-19 Ekim'de yapılan toplantıda G20 ülkelerinin maliye bakanlarına sunuldu. Maliye bakanları adına yapılan yazılı açıklamada, "G20, uluslararası vergilendirme sistemine kapsayıcı yeni bir çerçeve kazandırılmasını ve plana 2020'de nihai şeklinin verilmesini desteklemektedir." denildi.

Hayata geçirilmesi halinde özellikle dijital platformlar üzerinden hizmet veren şirketlerden yapılan vergi tahsilatında önemli artış gerçekleştirilmesi beklenen plan, teknoloji devlerinin gelirlerini vergi cennetlerine aktarmalarının önüne geçilmesine imkân verecek. OECD planında yer alan öneriler, şirketlerin patentleri, lisansları veya genel merkezlerinin olduğu yerler yerine, faaliyet gösterdikleri ve kâr elde ettikleri yerlerde vergilendirilmesi ilkesine dayanıyor. OECD uzmanları tarafından tasarlanan değişiklikler öncelikle çok uluslu şirketlerin nerede ve ne kadar vergilendirileceklerine dair mevcut kuralları hedef alıyor. OECD planı kabul görürse, başta ABD, İngiltere, Fransa, Almanya, İtalya ve Çin olmak üzere ülkeler fiziki olarak topraklarında bulunmadıkları halde ülkelerinde faaliyet gösteren şirketlerden artık daha fazla kurumlar vergisi alabilecek.

OECD tarafından yürütülen süreç, çok uluslu şirketlerin vergilendirilmesi konusunda küresel bir anlaşmaya varılması ve meseleye karşı her ülkenin tek taraflı çözümler benimsemesinin önlenmesi bakımından ülkelerin önündeki tek şans olarak görünüyor. Önerilerin kabul görmesi durumunda, İrlanda gibi vergi cenneti olarak anılan ülkelerin çekiciliği azalırken; ABD, İngiltere, Fransa, Almanya, İtalya ve Çin'in de aralarında bulunduğu ülkeler avantajlı durumda olacak.

Lübnan'da vergi karşıtı protestolar başbakanın istifasıyla sonuçlandı

Lübnan'da yüksek vergi oranları, hükümetin ekonomi politikaları ve iletişime getirilen yeni vergiler geniş çaplı protestolara neden oldu. Hükümetin bir sosyal medya uygulamasına vergi getirilmesini de içeren kararlarından sonra 17 Ekim'de başlayan ve aralıklarla devam eden gösterilerin ardından, Başbakan Saad al-Hariri istifa ederken, olaylarda onlarca kişinin de hayatını kaybettiği açıklandı.

Ülkede yaşanan ekonomik kriz, yolsuzluk, işsizlik ve ağır vergileri protesto eden göstericiler Hariri'nin istifasının yeterli olmadığını belirterek, cumhurbaşkanı ve meclis başkanı da istifa edene kadar meydanlarda olacaklarını duyurdular.

Hariri protestolar başladıktan bir süre sonra bakanlar, milletvekilleri ve üst düzey devlet yetkililerinin maaşlarını yarıya indirmeyi ve iletişim kanallarına getirilen vergilerin kaldırıldığını, bütçe açığının bankaların kârlarından alınacak yeni vergilerle kapatılacağını açıklamış, ancak protestoların sona ermesini sağlayamamıştı.

Hükümetten yapılan açıklamada ise, hazırlanmakta olan 2020 bütçesinin hiçbir yeni vergi içermeyeceği belirtildi. Maliye Bakanlığı verilerine göre, Lübnan'da kamu borcu 86 milyar dolar dolayında. Dünya Bankası'na göre ise, halkın yüzde 25'i yoksulluk sınırının altında yaşıyor.

Vergi uyuşmazlıklarının %80-90'ı transfer fiyatlandırması kaynaklı

EY Global Transfer Fiyatlandırması Uyuşmazlık Hizmetleri tarafından yapılan bir araştırmaya göre, mevcut vergi anlaşmazlıklarının yüzde 80-90'ını transfer fiyatlandırması oluşturuyor. OECD'ye göre ise çözümsüz sona eren karşılıklı anlaşma süreci vakalarının sayısı 2006'dan bu yana yüzde 163 artış kaydetti.

EY Asya Pasifik Transfer Fiyatlandırması Lideri Joanne Su, aralarında OECD'nin BEPS projesinin de bulunduğu çözüm mekanizmalarına yönelik çalışmaların devam etmekte olduğunu, ancak dünya çapında uygulanabilecek bir çözümün zaman alacağını söylüyor. Ulaşmazlıkların önlenmesi için bir an önce ortak minimum standartların belirlenmesi ve karşılıklı anlaşma süreçlerine erişimin hızlandırılması gerekiyor.

Burada ortaya çıkan en büyük engel ise her ülkenin iş birliği için aynı düzeyde istekli olmaması. Örneğin Almanya gibi kaynak ve yetenek sıkıntısı çekmeyen bir ülke değişime ve iş birliğine karşı oldukça istekli davranırken, gelişmekte olan ülkelerin büyük bölümü tereddütlü hareket ediyor.

Japonya satış vergisini yüzde 10'a yükseltti

Japonya'da satış vergisi 1 Ekim 2019'dan geçerli olmak üzere yüzde 8'den yüzde 10'a yükseltildi. Uzun süredir planlanan ve iki defa ertelendikten sonra gelen vergi artışı, vergi gelirlerinde istikrarlı ve sürdürülebilir bir yükseliş sağlanması amacıyla taşıyor.

Japonya hükümetinden yapılan açıklamada, satış vergisi oranındaki artış yoluyla elde edilecek ek gelir, sosyal güvenlik sisteminde yapılacak iyileştirmelerin finansmanı için kullanılacak.

Satış vergisi en son, Nisan 2014'te yüzde 5'ten yüzde 8'e yükseltilmişti. Vergi artışının düşük gelir grupları üzerindeki etkilerinin hafifletilmesi amacıyla gıda ve içecekler, alkollü içecek ve restoran hizmetleri hariç olmak üzere, indirimli orana tabi olacak. Bazı gazete ve çeşitli süreli yayınlarda da indirimli oran uygulanacak.

İngiliz Gelir İdaresi'ne yeni başkan

Jim Harra'nın, İngiltere Gelir İdaresi'nin (Her Majesty's Revenue & Customs-HMRC) yeni başkanı olarak atıldığı açıklandı. Harra, Jonathan Thompson'dan boşalan göreve 1 Ekim'den beri vekalet ediyordu.

İngiltere Maliye Bakanı Sajid Javid, Harra'nın atanmasıyla ilgili olarak, "Jim ile yakın çalışma fırsatı buldum. İngiltere'nin Brexit'e hazırlandığı bir dönemde deneyimi ve uzmanlığıyla bu önemli zamanda HMRC'ye liderlik edecek en doğru kişi" açıklamasını yaptı.

Harra kariyerine 1984'te vergi müfettişi olarak başlamıştı.

Avusturya parlamentosundan dijital hizmet vergisine onay

Avusturya parlamentosu, dijital hizmetlere yüzde 5 oranında vergi getirilmesini kabul etti. Online reklam gelirleri üzerinden alınacak vergi 1 Ocak 2020 itibarıyla yürürlüğe girecek.

Dijital hizmetler vergisi, dünya çapında 750 milyon euro geliri, Avusturya'da ise 25 milyon euro geliri olan şirketler tarafından ödenecek. Dijital verginin, daha kapsamlı bir vergi reform paketinin parçası olduğu belirtiliyor.

Avusturya hükümetinin dijital vergiyle yılda 200 milyon euro ek gelir elde etmesi bekleniyor.

İtalya vergi kaçakçılığına karşı daha sert cezalar uygulayacak

İtalya'da geçtiğimiz ay alınan yeni önlemlerle vergi kaçırınlar sekiz yıla kadar hapis cezası alabilecek. Örneğin daha az vergi ödemek için sahte faturaya başvuranlar dört ila sekiz yıl hapis ile cezalandırılacak. Yanlış beyanda bulunmak gibi diğer suçları işleyenler ise iki ila beş yıl hapis cezasına çarptırılacak.

Yeni önlemler ayrıca, izlenebilir elektronik ödemelerin kullanımını artırarak vergi kaçakçılığını azaltmayı da hedefliyor. Kredi ve banka kartı ödemelerini kabul etmeyen şirketler, satın alım başına 30 euro ve işlem fiyatının %4'üne kadar para cezasına tabi olabilecek.

Temmuz 2020'den başlamak üzere, 2 bin euronun üzerinde nakit ödeme yapılması yasak olacak ve bu rakam Ocak 2022'de bin euroya çekilecek.

Sirküler indeks

No	Tarih	Konu
88	25.10.2019	Yıllık tecil faizi oranı %19'a düşürüldü.
87	24.10.2019	Gelir Vergisi Kanunu ve diğer vergi kanunlarında değişiklikler içeren Kanun Teklifi TBMM'ye sunuldu.
86	22.10.2019	İş yeri değişikliği ve nakil işlemleri ile elektronik tebligat uygulamasında bazı değişiklikler yapıldı.
85	21.10.2019	E-fatura, e-arşiv fatura ve elektronik olarak düzenlenmesi gereken diğer belgelerle ilgili Tebliğ yayımlandı.
84	21.10.2019	Elektronik defter uygulamasında bazı değişiklikler yapıldı.
83	15.10.2019	KDV Kanunu'nun 13. maddesindeki bazı istisnalar ile İTUS ve HİS sertifikalarının iptali uygulamasında değişiklikler yapıldı.
82	11.10.2019	Vergi Usul Kanunu uyarınca yapılan reeskont işlemlerinde kullanılan oran %18,25 olarak belirlendi.
81	04.10.2019	Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı ve Öncelikli Ürün Listesi Tebliği yayımlandı.
80	02.10.2019	Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Karar'da bazı değişiklikler yapıldı.
79	02.10.2019	Bazı davalar kapsamında verilen avukatlık hizmetlerinde KDV oranı %8'e düşürüldü.
78	02.10.2019	Gecikme zammı oranı aylık %2'ye indirildi.
77	16.09.2019	Propilen üretiminde kullanılan sıvılaştırılmış propan teslimlerinde 1 Ekim'den itibaren ÖTV alınmayacak.
76	02.09.2019	İhracat bedellerinin yurda getirilmesi zorunluluğuna ilişkin uygulamanın süresi 6 ay daha uzatıldı.
75	16.08.2019	Bazı sigara ve tütün mamullerinin ÖTV oranları, asgari maktu ve maktu ÖTV tutarları yeniden belirlendi.
74	15.08.2019	Başta malul ve engellilerin taşıt alımındaki istisna uygulaması olmak üzere ÖTV (II) Sayılı Liste Uygulama Genel Tebliği'nde bazı değişiklikler yapıldı.
73	08.08.2019	Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Karar'da bazı değişiklikler yapıldı.
72	08.08.2019	Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar'da bazı değişiklikler yapıldı.
71	02.08.2019	7186 sayılı Kanun'la Gelir Vergisi Kanunu'na eklenen "Varlık barışı" hükmünün uygulanmasına ilişkin esaslar belirlendi.
70	29.07.2019	"Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi" uygulaması 1 Ocak 2020 tarihine ertelendi.
69	23.07.2019	Bankaların; altın, gümüş veya platin kredisi kullanılabileceği kişilerle ilgili yeni düzenleme yapıldı.
68	23.07.2019	Hasılat esaslı kazanç, varlık barışı ve yurt dışına çıkış harcına ilişkin düzenlemeleri içeren 7186 sayılı Kanun Resmî Gazete'de yayımlandı.
67	22.07.2019	"Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı"nın kurulması ile "turizm payı"na ilişkin düzenlemeler içeren 7183 sayılı Kanun Resmî Gazete'de yayımlandı.
66	22.07.2019	Yolcu beraberinde getirilen telefon kullanım izin harcı 1.500 TL olarak yeniden belirlendi.
65	10.07.2019	Hasılat esaslı kazanç, varlık barışı ve yurt dışına çıkış harcı konusunda düzenlemeler içeren Kanun Teklifi TBMM'ye sunuldu.
64	05.07.2019	"Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı"nın kurulması ile "turizm payı" ödenmesine ilişkin Kanun Teklifi TBMM'ye sunuldu.
63	04.07.2019	Gelir vergisinden istisna yurt içi ve yurt dışı gündelik tutarları (01.07.2019-31.12.2019)
62	04.07.2019	Gelir vergisinden istisna kıdem tazminatı tavanı ve çocuk yardımı tutarları (01.07.2019-31.12.2019)
61	03.07.2019	2019 yılında mali tatil 2-20 Temmuz tarihleri arasında uygulanacaktır.
60	01.07.2019	Gecikme zammı oranı aylık %2,5 olarak belirlendi.
59	17.06.2019	Hurda araçlara ilişkin ÖTV indirimi tutarları yeniden belirlendi.
58	17.06.2019	Sanayi sicil belgesini haiz işletmeler ile ihracatçılara yapılan kambiyo satışlarında BSMV oranı sıfır olarak belirlendi.
57	11.06.2019	Yeminli mali müşavirlik tam tasdik raporlarının elektronik ortamda gönderilmesi zorunluluğu getirildi.

Vergi Takvimi

2019 Kasım ayı mali yükümlülükler takvimi

11 Kasım 2019 Pazartesi	16-31 Ekim 2019 dönemine ait petrol ve doğalgaz ürünlerine ilişkin özel tüketim vergisi beyannamesinin elektronik ortamda gönderilmesi ve verginin ödenmesi
15 Kasım 2019 Cuma	Ekim 2019 dönemine ait özel tüketim vergisine tabi içecekler ve tütün mamullerine ilişkin ÖTV beyannamesinin elektronik ortamda gönderilmesi ve verginin ödenmesi Ekim 2019 dönemine ait dayanıklı tüketim ve diğer mallara ilişkin özel tüketim vergisi beyannamesinin elektronik ortamda gönderilmesi ve verginin ödenmesi Ekim 2019 dönemine ait tescile tabi olmayan motorlu taşıt araçlarına ilişkin özel tüketim vergisi beyannamesinin elektronik ortamda gönderilmesi ve verginin ödenmesi Ekim 2019 dönemine ait banka ve sigorta muameleleri vergisi beyannamesinin elektronik ortamda gönderilmesi ve verginin ödenmesi Ekim 2019 dönemine ait özel iletişim vergisi beyannamesinin elektronik ortamda gönderilmesi ve verginin ödenmesi Ekim 2019 dönemine ait kaynak kullanımı destekleme fonu kesintilerinin bildirim ve ödenmesi
18 Kasım 2019 Pazartesi	2019 yılı 3. dönem (Temmuz-Eylül) geçici vergi beyannamesinin elektronik ortamda gönderilmesi ve verginin ödenmesi
20 Kasım 2019 Çarşamba	Ekim 2019 dönemine ait şans oyunları vergisi beyannamesinin elektronik ortamda gönderilmesi ve verginin ödenmesi
25 Kasım 2019 Pazartesi	Ekim 2019 dönemine ait sosyal güvenlik primlerinin elektronik ortamda beyan edilmesi 1-15 Kasım 2019 dönemine ait petrol ve doğalgaz ürünlerine ilişkin özel tüketim vergisi beyannamesinin elektronik ortamda gönderilmesi ve verginin ödenmesi
26 Kasım 2019 Salı	Ekim 2019 dönemine ait gelir ve kurumlar vergisi stopajının (muhtasar) beyanı ve ödenmesi Ekim 2019 dönemine ait damga vergisinin beyanı ve ödenmesi Ekim 2019 dönemine ait katma değer vergisinin beyanı ve ödenmesi
2 Aralık 2019 Pazartesi	Ekim 2019 dönemine ilişkin haberleşme vergisinin beyanı ve ödenmesi Veraset ve intikal vergisi 2. taksit ödemesi Emlak vergisi ve çevre temizlik (konut dışı binalar için) vergilerinin 2. taksit ödemesi Ekim 2019 dönemi mal ve hizmet alım/satımlarına ilişkin bildirim formlarının (Form Ba-Bs) elektronik olarak gönderilmesi Ekim 2019 dönemine ilişkin sosyal güvenlik primlerinin ödenmesi

Gelir Vergisi

Gelir vergisi tarifesi- 2019 (Ücretler)						
Gelir dilimi	Vergi oranı					
18.000 TL'ye kadar	% 15					
40.000 TL'nin 18.000 TL'si için 2.700 TL, fazlası	% 20					
148.000 TL'nin 40.000 TL'si için 7.100 TL, fazlası	% 27					
148.000 TL'den fazlasının 148.000 TL'si için 36.260 TL, fazlası	% 35					
Gelir vergisi tarifesi- 2019 (Diğer gelirler)						
Gelir dilimi	Vergi oranı					
18.000 TL'ye kadar	% 15					
40.000 TL'nin 18.000 TL'si için 2.700 TL, fazlası	% 20					
98.000 TL'nin 40.000 TL'si için 7.100 TL, fazlası	% 27					
98.000 TL'den fazlasının 98.000 TL'si için 22.760 TL, fazlası	% 35					
Gelir vergisinden istisna günlük yemek yardımı (KDV hariç)						
Uygulandığı yıl	Tutar (TL)					
2017	14,00					
2018	16,00					
2019	19,00					
Engellilik indirimi (2019)						
Engellilik derecesi	Tutarı (TL)					
Birinci derece engelliler için	1.200					
İkinci derece engelliler için	650					
Üçüncü derece engelliler için	290					
Asgari geçim indirimi-TL (2019)						
Eşin çalışma durumu	Çocuk sayısı					
	Yok	1	2	3	4	5 veya fazla
Çalışıyor	191,88	220,66	249,44	287,82	307,01	326,20
Çalışmıyor	230,26	259,04	287,82	326,20	326,20	326,20
Konut kira geliri istisnası						
Gelirin elde edildiği yıl	Tutar (TL)					
2017	3.900					
2018	4.400					
2019	5.400					
Değer artış kazançlarında istisna (Menkul kıymetler hariç)						
Kazancın sağlandığı yıl	Tutar (TL)					
2017	11.000					
2018	12.000					
2019	14.800					
Arızî kazançlara ilişkin istisna						
Kazancın sağlandığı yıl	Tutar (TL)					
2017	24.000					
2018	27.000					
2019	33.000					
Gelir vergisinden istisna kıdem tazminatı tavanı						
Uygulandığı dönem	Tutar (TL)					
01.01.2019 - 30.06.2019	6.017,60					
01.07.2019 - 31.12.2019	6.379,86					

Vergi Usul Kanunu ve 6183 Sayılı Kanun

Gecikme zammı ve gecikme faizi oranları (Aylık)	
Uygulandığı dönem	Oran (%)
05.09.2018 - 30.06.2019	2,00
01.07.2019 - 01.10.2019	2,50
02.10.2019 tarihinden itibaren	2,00
Tecil faizi oranları (Yıllık)	
Uygulandığı dönem	Oran (%)
21.10.2010 - 05.09.2018	12
06.09.2018 - 24.10.2019	22
25.10.2019 tarihinden itibaren	19
Yeniden değerlendirme oranları	
Yıl	Oran (%)
2016	3,83
2017	14,47
2018	23,73
Fatura düzenleme sınırı	
Uygulandığı yıl	Tutar (TL)
2017	900
2018	1.000
2019	1.200

Amortisman sınırı	
Uygulandığı yıl	Tutar (TL)
2017	900
2018	1.000
2019	1.200
Reeskont ve avans işlemlerinde iskonto ve faiz oranları	
Reeskont işlemlerinde	% 17,25
Avans işlemlerinde	% 18,25
VUK kapsamındaki reeskont işlemlerinde	% 18,25
Not: Bu oranlar 11.10.2019 tarihinden itibaren yapılan işlemler için geçerlidir.	

Damga Vergisi

Azami damga vergisi (Her bir kağıt için)	
Uygulandığı yıl	Tutar (TL)
2017	1.865.946,80
2018	2.135.949,30
2019	2.642.810,00
Damga vergisi oran ve tutarları (2019)	
Damga vergisine tabi kağıtlar	Oran/Tutar
Sözleşmeler	Binde 9,48
Ücretler (Avanslar dâhil)	Binde 7,59
Kira sözleşmeleri	Binde 1,89
Bilanço	56,10 TL
Gelir tablosu	26,90 TL
Yıllık gelir vergisi beyannamesi	72,70 TL
Kurumlar vergisi beyannamesi	97,10 TL
Katma değer vergisi ve muhtasar beyannameler	48,00 TL
SGK sigorta prim bildirgesi	35,70 TL

Veraset ve İntikal Vergisi

İstisnalar (2019)		
Evlatlıklar dahil fûrûğ ve eşten her birine isabet eden miras hisselerinde	250.125 TL	
Fûrûğ bulunmaması halinde, eşe isabet eden miras hissesinde	500.557 TL	
İvazsız suretle meydana gelen intikallerde	5.760 TL	
Para ve mal üzerine düzenlenen yarışma ve çekilişlerde kazanılan ikramiyelerde	5.760 TL	
Vergi tarifesi (2019)		
Matrah dilim tutarları	Vergi Oranı	
	Veraset yoluyla intikal	İvazsız intikal
İlk 290.000 TL için	% 1	% 10
Sonra gelen 700.000 TL için	% 3	% 15
Sonra gelen 1.500.000 TL için	% 5	% 20
Sonra gelen 2.700.000 TL için	% 7	% 25
Matrahın 5.190.000 TL'yi aşan bölümü için	% 10	% 30

Asgari Ücret ve Sosyal Güvenlik

Asgari ücret ve yasal kesintiler		
Ödemeler / kesintiler	01.01.2019 - 31.12.2019 (TL)	
Brüt asgari ücret	2.558,40	
Sosyal güvenlik primi işçi payı (% 14)	358,18	
İşsizlik sigortası primi işçi payı (% 1)	25,58	
Gelir vergisi matrahı	2.174,64	
Hesaplanan gelir vergisi (% 15)	326,20	
Asgari geçim indirimi (Bekâr (-))	191,88	
Kesilecek gelir vergisi	134,32	
Damga vergisi (binde 7,59)	19,42	
Kesintiler toplamı	537,50	
Net asgari ücret	2.020,90	
Yıllık brüt asgari ücret		
Uygulandığı yıl	Tutar (TL)	
2017	21.330,00	
2018	24.354,00	
2019	30.700,80	
Sosyal güvenlik primine esas aylık kazançların alt ve üst sınırları		
Uygulandığı dönem	Alt sınır (TL)	Üst sınır (TL)
01.01.2019-31.12.2019	2.558,40	19.188,00

Income Tax

Income tax tariffs- 2019 (Salaries)						
Income bracket	Tax rate					
Up to TRL 18.000	15 %					
For TRL 40.000; for the first TRL 18.000, TRL 2.700, for above	20 %					
For TRL 148.000; for the first TRL 40.000, TRL 7.100, for above	27 %					
For more than TRL 148.000, for TRL 148.000, TRL 36.260, for above	35 %					
Income tax tariffs- 2019 (Other income)						
Income bracket	Tax rate					
Up to TRL 18.000	15 %					
For TRL 40.000; for the first TRL 18.000, TRL 2.700, for above	20 %					
For TRL 98.000; for the first TRL 40.000, TRL 7.100, for above	27 %					
For more than TRL 98.000, for TRL 98.000, TRL 22.760, for above	35 %					
Daily meal allowance exempt from income tax (VAT excluded)						
Year	Amount (TRL)					
2017	14,00					
2018	16,00					
2019	19,00					
Disability allowance (2019)						
Degree of disablement	Amount (TRL)					
For 1 st degree disabled	1.200					
For 2 nd degree disabled	650					
For 3 rd degree disabled	290					
Minimum living allowance-TRL (2019)						
Status of spouse	Number of children					
	No	1	2	3	4	5 or more
Employed	191,88	220,66	249,44	287,82	307,01	326,20
Unemployed	230,26	259,04	287,82	326,20	326,20	326,20
Exemption for house rental income						
Year when the income is derived	Amount (TRL)					
2017	3.900					
2018	4.400					
2019	5.400					
Exemption in capital gains (Except securities)						
Year when the gain is derived	Amount (TRL)					
2017	11.000					
2018	12.000					
2019	14.800					
Exemption in incidental income						
Year when the income is derived	Amount (TRL)					
2017	24.000					
2018	27.000					
2019	33.000					
The upper limit of severance pay exempt from income tax						
Period	Amount (TRL)					
01.01.2019 - 30.06.2019	6.017,60					
01.07.2019 - 31.12.2019	6.379,86					

Tax Procedures Law (TPL) and Law No. 6183

Delay charge and delay interest rates (Monthly)	
Period	Rate (%)
05.09.2018 - 30.06.2019	2,00
01.07.2019 - 01.10.2019	2,50
Since 02.10.2019	2,00
Deferral interest rates (Annual)	
Period	Rate (%)
21.10.2010 - 05.09.2018	12
06.09.2018 - 24.10.2019	22
Since 25.10.2019	19
Revaluation rates	
Year	Rate (%)
2016	3,83
2017	14,47
2018	23,73
Limit for issuing invoice	
Year	Amount (TRL)
2017	900
2018	1.000
2019	1.200

Depreciation limit	
Year	Amount (TRL)
2017	900
2018	1.000
2019	1.200
Discount and interest rates to be applied in rediscount and advance transactions	
In rediscount transactions	17,25 %
In advance transactions	18,25 %
In rediscount transactions under TPL	18,25 %
Note: These rates are applicable to the transactions conducted as of 11.10.2019.	

Stamp Duty

Maximum stamp duty (For each paper)	
Year	Amount (TRL)
2017	1.865.946,80
2018	2.135.949,30
2019	2.642.810,00
Stamp duty rates and amounts (2019)	
Papers subject to stamp duty	Rate/Amount
Contracts	9,48 per thousand
Wages (Including advances)	7,59 per thousand
Rental contracts	1,89 per thousand
Balance sheet	TRL 56,10
Income statement	TRL 26,90
Annual income tax return	TRL 72,70
Corporate tax return	TRL 97,10
Value added tax and withholding tax returns	TRL 48,00
Social Security Institution insurance premium declarations	TRL 35,70

Inheritance and Transfer Tax

Exemptions (2019)		
For shares of inheritance corresponding to each descendant including adopted children and the spouse	TRL 250.125	
For share of inheritance corresponding to the spouse if there is no descendant	TRL 500.557	
For transfers conducted without any consideration	TRL 5.760	
For prizes won in competitions and lotteries held for money and property	TRL 5.760	
Tax tariff (2019)		
Tax base bracket amounts	Tax rate	
	Transfer through inheritance	Transfer without any consideration
For the first TRL 290.000	1 %	10 %
For the next TRL 700.000	3 %	15 %
For the next TRL 1.500.000	5 %	20 %
For the next TRL 2.700.000	7 %	25 %
For the tax base portion exceeding TRL 5.190.000	10 %	30 %

Minimum Wage and Social Security

Minimum wage and withholdings		
Payments / withholdings	01.01.2019 - 31.12.2019 (TRL)	
Gross minimum wage	2.558,40	
Social security premium employee's contribution (14 %)	358,18	
Unemployment insurance premium employee's contribution (1 %)	25,58	
Income tax base	2.174,64	
Income tax calculated (15 %)	326,20	
Minimum living allowance (Single) (-)	191,88	
Income tax to be withheld	134,32	
Stamp duty (7,59 per thousand)	19,42	
Total withholdings	537,50	
Net minimum wage	2.020,90	
Annual gross minimum wage		
Year	Amount (TRL)	
2017	21.330,00	
2018	24.354,00	
2019	30.700,80	
The lower and upper limits of monthly earnings that will be the basis for social security premium		
Period	Lower limit (TRL)	Upper limit (TRL)
01.01.2019-31.12.2019	2.558,40	19.188,00

EY Hakkında

EY bağımsız denetim, vergi, kurumsal finansman ve danışmanlık hizmetlerinde bir dünya lideridir. Anlayışımız ve kaliteli hizmetlerimiz dünya ekonomisi ve sermaye piyasalarında güvenin oluşmasına katkıda bulunmaktadır. EY, güçlü yönetim ekibiyle tüm paydaş gruplarına verdiği sözleri yerine getirmekte ve bu şekilde çalışanları, müşterileri ve içinde yer aldığı diğer çevreler için daha iyi bir çalışma hayatı oluşturulmasında önemli bir rol üstlenmektedir.

EY adı küresel organizasyonu temsil eder ve Ernst & Young Global Limited'in her biri ayrı birer tüzel kişiliğe sahip olan, bir veya daha çok üye firmasını temsil edebilir. Sınırlı sorumlu bir Birleşik Krallık şirketi olan Ernst & Young Global Limited müşteri hizmeti sunmamaktadır. Daha fazla bilgi için lütfen ey.com adresini ziyaret ediniz.

EY'nin sunduğu vergi hizmetleri

İşleriniz gerçek potansiyellerine güçlü temeller üzerinde yapılandırılarak ve sürdürülebilir bir şekilde geliştirilerek ulaşabilir. EY olarak vergi yükümlülüklerinizi sorumlu ve zamanında yerine getirmenizin önemli bir fark ortaya çıkaracağını düşünüyoruz. Bu nedenle 140'tan fazla ülkedeki 32,000 vergi çalışanlarımız nerede olursanız olun ve vergi ihtiyaçlarınız ne olursa olsun kaliteli hizmet anlayışımıza duyduğumuz tereddütsüz bağlılık temelinde sizlere teknik bilgi, iş tecrübesi ve tutarlı metodolojiler sunmaktadır.

© 2019 EY Türkiye.
Tüm Hakları Saklıdır.

ey.com/tr
vergidegundem.com
facebook.com/ErnstYoungTurkiye
instagram.com/eyturkiye
twitter.com/EY_Turkiye